بسم الله الرحمن الرحيم

އެމްޕްލޮއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލް
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާޞާ ރިޕޯޓު

މައްސަލަ ނަންބަރު: 62/VTR/2023

މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 08 މޭ 2023

މައްސަލަ ނިމުނު ތާރީޚު: 18 ޖަނަވަރީ 2024

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް: އާނިމް ސަލީމް، ސަބްނަމްގެ / ކ. ކާށިދޫ
(ދިވެހި ރައްޔިތެއްގެ އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A143602)

މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތް: ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން

މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ:

މި މައްސަލައަކީ ސަބްނަމްގެ / ކ. ކާށިދޫ، އާނިމް ސަލީމް، (ދިވެހި ރައްޔިތެއްގެ އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A143602) މިނިސްޓްރީ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒްގެ އިމާމުއްގެ ގޮތުގައި ކ. ކާށިދޫގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދަނިކޮށް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ ގުޅޭގޮތުން އާންމު ފަރާތްތަކުން 08 ނޮވެންބަރު 2022 ގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަކުވާތަކާ ގުޅޭގޮތުން ކަމަށް ފާހަގަކޮށް 10 ނޮވެންބަރު 2022 އިން ފެށިގެން ވަޒީފާއަށް ނިކުތުން މަނާކުރުމަށްފަހު، 09 ފެބްރުއަރީ 2023 ގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާތީ، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މި މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކުރުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2022 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 51 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވެފައިވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، އާނިމް ސަލީމް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި ޚިލާފަށް އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަކާނުލައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ

ޚިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، އާނިލް ސަލީމް އަދާކުރަމުންއައި ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢުކުރުމަށާއި، އާނިލް ސަލީމަކީ އެއްވެސް ބާވަތެއްގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވާ މީހެއްކަމުގައި ނުބެލުމަށާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ވަޒީފާ އަނބުރާ ރުޖޫޢުކުރާ ހަމައަށް އެ މުއްދަތުގައި އާނިލް ސަލީމް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ވަޒީފާގައި ހުރިނަމަ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ލިބެންޖެހޭ އެންމެހައި ފައިސާއާއި ރަމަޟާންމަހުގެ އިނާޔަތާއި، މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ވަޒީފާއިން ސަސްޕެންޑްކުރި މުއްދަތުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދިނުމަށް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށްއެދި، އާނިލް ސަލީމްގެ ފަރާތުން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން ރައްދުވާގޮތަށް 08 މޭ 2023 ގައި އެމްޕްލޮއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބަލާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

ފުލްބެންޗުގެ ޙުކުމް

މެމްބަރު ރިޝްފާގެ ޙުކުމް

މައްސަލައިގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން:

1. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތްކަމުގައިވާ ސަބްނަމްގެ / ށ. ކާނިދޫ، އާނިލް ސަލީމް (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު: A143602) (މިގެ ފަހުން "މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް" ގެ ގޮތުގައި މުޚާތަބުކޮށްފައިވާ ފަރާތް) އެމްޕްލޮއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ 'މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމު' ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ނަޒަރުކުރާއިރު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

1.1 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒްގެ އިމާމުންގެ ގޮތުގައި ށ. ކާނިދޫގައި ވަޒީފާއަދާކުރަމުންދިޔައީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއަދާކުރަނިވި ށ. ކާނިދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާއިން މިސްކިތުގެ އިމާމުކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އިމާމުކަން ކުރަމުންދިޔައީ ށ. ކާނިދޫ މަސްޖިދުއްތަޤްވާގައިކަމަށާއި،

1.2 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދަނިކޮށް، އެފަރާތާ ދެކޮޅަށް އާންމު ފަރާތްތަކުން 08 ނޮވެންބަރު 2022 ގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޕެޓިޝަނާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކުރުމަށްކަމަށް ބަޔާންކޮށް 10 ނޮވެންބަރު 2022 އިން ފެށިގެން 09 ޑިސެންބަރު 2022 ގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑްކުރެވުނުކަމަށާއި، އޭގެ ފަހުން 16 ނޮވެންބަރު 2022 ގައި އާންމު ފަރާތްތަކުން ސޮއިކޮށް އިޖުމާޢީ ޕެޓިޝަނެއް ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށް ޖާގަހަރަކާތްތަކަށްވާކަމަށާއި، ތަބްރީގު ކަންތަކުގައި އަންގާފައިވެސް، މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބޭނުންކުރުމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭކަމަށާއި، މިސްކިތަށް އަދި މީހުންނާ ޖަވާބުދާރީކަމަށާއި، ވަގުތަށް ބަންގި ނުގޮވާކަމަށާއި، ނަމާދުގައި ސޫރަތްތައް އޮޅުވާލައިގެން ކިޔަވަނީކަމަށާއި، 11 ޑިސެންބަރު 2022 ގައި، 09 ޑިސެންބަރު 2022 އިން ފެށިގެން 09 ޖަނަވަރީ 2023 ގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޝަން އިތުރުކޮށްފައިވާކަމަށާއި، އަދި 09 ޖަނަވަރީ 2023 އިން ފެށިގެން 09 ފެބްރުވަރީ 2023 ގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޝަން އިތުރުކޮށްފައިވާކަމަށާއި، މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ޝަކުވާތަކުގެ މައްސަލަ ބެލުމަށްޓަކައި 20 ނޮވެންބަރު 2022 ގައި ކ. ގާފަރު ކައުންސިލް ޖަމްޢިއްޔާތް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ބަޔާނެއް ނަގާފައިވާކަމަށާއި، 08 ޑިސެންބަރު 2022 ގެ ތަޙްޤީޤުގައި ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު (11)142-A1/188/2022/7 'މައްސަލަ ބެލި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް' މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ ހިއްސާކޮށްފައިވާކަމަށާއި، މި ރިޕޯޓުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ 273 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ލިޔުމުން ދޭ އިންޒާރުގެ އިޞްލާޙީ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ފެންނަކަމަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވާކަމަށާއި، 17 ޖަނަވަރީ 2023 ގައި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ޖަވާބުދާރީވުމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އަންގާފައިވާކަމަށާއި، ޖަވާބުދާރީވުމަށް އެދި ލިޔުމުގައި ފާހަގަކޮށްފައި އޮތް ފިޔަވަޅަކީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުންކަމަށާއި، ނަމަވެސް އެފަރާތުން ނިންމާފައިވާ ކޮން ބޭސިސްއެއްގައި ކޮންކޮން ކަމަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެންކަމާއި އެނގެން ނެތްކަމަށާއި، 23 ޖަނަވަރީ 2023 ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް ޖަވާބު ފޮނުވާފައިވާކަމަށާއި، 09 ފެބްރުވަރީ 2023 ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށް އެކަން އަންގާފައިވާކަމަށާއި،

1.3 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، ސާބިތުނުވާ ކަންތައްތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެން ވަޒީފާއަށް ޤާނޫނާ ޚިލާފަށްކަމަށާއި، މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ބަޔާންދީފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން އަޙްމަދު ނިޒާރުއާއި ޝާހިން މުޙައްމަދު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާމެދު ދެކޮޅުވެރިކަމާއި އޮތުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ދެފަރާތްކަމަށްވާތީއާއި، މި މައްސަލައިގައި އާންމު ފަރާތްތަކުގެ ޝަހާދަތާ ދުރުން މައްސަލަތަކުގައިވާކަމަށް ބޭނުންފުޅުނަމަވެސް، މި މައްސަލައިގައި މަސްއޫލުވެރިން ގޮސްއުޅޭ އާންމު ފަރާތްތަކުގެ ބަޔާންތަކުގެ ނަގާފައިނުވާކަމަށާއި، މި މައްސަލައިގައި ވަޙީދުއްދީނާއި ދެކޮޅަށް މަސްއޫލުވެރިއަކަށް ބަހައްޓާފައިވާ މި މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލުގައި ހިމަނާފައިވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ވަގުތަށް ހާޒިރުނުވާކަމަށް ބުނެފައިވާ މައްސަލައާ ބަދަލު ހިމަނާފައިވާކަމަށާއި، މިސާލަކަށް ހާޒިރުވާ ވަގުތުތަކަށް ހާޒިރީ ރިޕޯޓުގައި ބަލައިފައިވާ ނަޞީޙަތްތެރި ހުށަހެޅުންތަކަށް ބަލާއިރު، އޭގެ ތެރެއިން ބައެއް ދުވަސްތަކުގައި ހާޒިރީ ނުވެފައިވާ ފަރާތްކަމަށާއި، ބައެއް ދުވަސްތަކުގައި ކުރިއަށް ޓެކްސްޓް ވަގުތަށް ބަލާއިރު ކުރުގައި ނިކުތްކަމަށާއި،

1.4 ނަގާދުގައި ނުބައިކޮށް ފުރުއާން ޢިއްތިބާރުކަމަށް ބަލައިގަތުމާ މައްސަލަހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދިފައިވާކަމަށާއި، އަދި ނުބައިކޮށް ފުރުއާން ޢިއްތިބާރުކުރުމުގެ ތެރެއިން ހެކިންނަށް ފާޅުކަމާއެކު ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެހެން ހެކިވެރިންގެ ބަޔާން ސުންގަޑި ގޮތުގައި ބަހައްޓާފައިވާކަމަށާއި، އެ ހެކިވެރިންގެ ބަޔާނަށް ގަބޫލުކުރާގޮތަށް ބަލާފައިވާކަމަށާއި، އަދި ހުރިހާ ހެކިވެރިންގެ ބަޔާން އެއްގޮތް ސޯޝަލް މީޑިއާ ޕޯސްޓުތަކުން އެނގޭކަމަށާއި، އެ ހެކިވެރިންގެ ބަޔާނަކީ ހިތްވަރުދީފައިވާ އެކަމަށް ބަހައްޓާފައިވާ ނަމަވެސް ހިތްވަރުދިނުމުގެ އެކަމަށް ބަލާ ބަހައްޓާ ބަޔާނަކަށް ވާތީ، ސާބިތުނުވާ ކަމުގެ ވާހަކައެއްކަމަށާއި، އަދި އެފަދަ މުޢާމަލާތެއް އެކަމުގެ ހެކިވެރިންގެ ބަޔާނެއްކަމަށް، އެހެން އެކަމުގެ ފުރުޞަތުދިނުމާ ނުލައި ބަލައިގަތުމަކީ ބަލައިގަތުމަކަށް ނުވާނެކަމަށް ބަލަން ޖެހޭނެކަމަށާއި، ސާބިތު ނުކުރެވޭކަމަށް ބަލާފައިވާކަމަށާއި،

1.5 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ނަގާދުކުރުމުގައި ފުރުވާނުކުރަން ހިމެނޭ ކަމަށްފައިވާ ތަރުޖަމާކަމެއްވެސް ބަޔާން ހިފާދި ވަރަކަށްކަމަށާއި، ފުރުވާނުކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރާ ކަމެއް ބަދަލުވެފައިވާނަކަމަށާއި، ނަގާދުކުރާ

އަވަސްމިނާއި ތަސްމިނަރީ އެކި ފަރާތްތަކަށް ސަބަބުތަކެއް ޖެހިފައިވާކަމަށް ކަމަށާއި، އެހެންކަމުން ފަރުވާލެއްކަމަށް ބުނާނަމަ އެއީ ކޯޓުތަކުގެ އެކަމުގެ އެކަށޭނަ ހެކި ހުށަހަޅާފައިނުވާކަމަށެވެ،

1.6 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މިސްކިތުގައި އާންމުންނާ ބައްދަލުވާ ފަރާތްތައް ވަކިކުރުމުގެ ގޮތުން ސަޕޯޓަރުންގެ ހިސާބުން ނަގާ ކަމަށްވެފައި، މިސްކިތުގެ އާންމުންނާ އެއްވެސް ގުޅުމެއްގައި ބައްދަލުވާ ފަރާތްތަކުގެ ތަފާސްހިސާބު ބައްދަލުވާ ފަރާތް ތަފާސްހިސާބު ދޭތެރޭގައި ފުރުޞަތުދީފައިވާކަމަށް ހިއްސާކުރި، ބައްދަލުވުން އެއްވެސް ފަރާތެއް އެފަރާތަކާ ބައްދަލުވާ ފަރާތަށް ދެއްކުމުގައި ބަލައިގަންނަވާކަމަށެވެ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ކުރިންސިފަވެ ވަކިއެކަ ނުވަތަ ވަކިންނާ ބައްދަލުވާ ފަރާތަށް ޖަވާބުދީފައިވާކަމަށް އޮފީހަށްފަރާތުން އެފަދަ ޢަމަލެއް ކުރިމަށްދިޔަކަމަށެވެ، ހަރަކާތް އެކަމުގެ ކުރިންސިފަވެ ތަޙުޤީޤުތަކުގައި އެއްބަސްވެވުނު އެކަމުގެ ދިމާވެގެއްވާ މަޢުލޫމާތު މިނިސްޓްރީއަށްދީފައިވާކަމަށެވެ،

1.7 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އޮގަސްޓު މަހުގެ ހާޒިރީގައި 03 ދުވަހު ހާޒިރުނުވާކަމަށް އެއް ފަރާތަށް ކަނޑައެޅިގެން ހަރުކަށި ޢަދަބު ދީފައިވާކަމަށް، ހަމަ މިކަން ތަފާސްހިސާބު ދިން ޖަވާބުގައި ފުރުޞަތު އެދުމަށް ސަލާމް ބަލައިގަތުން ހަދި ސަރުކާރުގެ ޤާނޫނުގައިވާ މުސާރަ ހިފެހެއްޓުމަށްވާނެކަމަށެވެ، 2022 ވަނަ އަހަރުގެ އޮގަސްޓު މަހުގެ 03 ދުވަސް ހާޒިރުނުވާކަމުން އެކުލަވައިލެވިފައިވާ މި މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤުކަމަށް، އެހެންކަމުން، އޮފީހަށް އެއްގޮތްވާ މަރުޙަލާ ސަބަބު ބަދަލު ކުރުމަށް ޢަމަލުކުރެވިފައިވާނެ، އެކަން ކުރިންސިފަވާ ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ގޮތުން ޝަރުޢީ ގޮތުން ޤަވާޢިދުތަކުގެ ސަބަބުން ތަޙުޤީޤުކުރި އެފަރާތް ފަރާތެއްނުވާކަމަށެވެ، ނަމަވެސް ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން މިކަން ހިންގުމަށް ބަލާފައިވާކަމަށެވެ،

1.8 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މިސްކިތުގައި އެވަގުތު ހުރިހާ އިދާރާތަކުން އެއްބަސްވެފައިވާކަމަށް އޮޅުން ފަރާތަށްދީފައިވާކަމަށެވެ، އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެފަރާތުން ބަލައިގަނެވިފައިވާކަމަށެވެ، އިދާރާތަކުން އެއްބަސްވާ ކަމެއް ކުރިމަތި އެކަމާ މިސްކިތުގައި ވީނަ އެހެން ފަރާތްތަކުން އެއްބަސް ކަމެއްކުރުމަށްވާނެކަމަށެވެ،

އަދި ގިނަ ބައެއްގެ ޕެޓިޝަނަށް ލިބުނުކަމަށް އޮތިއިރު، އިމާމުކަން އުނދަގޫވާ ކަހަލަ ކަމެއް ކުރިމަތި ދެއިލެއް ވަރަށް ޝަކުވާއިން ސަސްޕެންޑްކޮށްފައިވަނިކޮށް، ނަމަވެސް ބަލާފައިނުވާކަމަށް ކަމަށާއި،

1.9 މި މައްސަލައިގައި ދެ ޕެޓިޝަނެއް ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށާއި، އެއީ ފުރަތަމަ ނޮވެންބަރު 08 2022 ގައި ފުރަތަމަ ޕެޓިޝަން ހުށަހެޅުމުން 10 ނޮވެންބަރު 2022 ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ސަސްޕެންޑްކޮށްފައިވަނިކޮށް، 16 ނޮވެންބަރު 2022 ގައި އަނެއް ޕެޓިޝަން ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށާއި، ކަމަކާ ގުޅިގެން ތަހުގީގު ސަސްޕެންޑްކޮށްފައިވަނިކޮށް ހަމައެކަނި ތަޙުގީގު ޕެޓިޝަނާއި ހުށަހެޅިކަމަށް އޮތުމުން މިއީ ކޮމިޝަނުން ރިޢާޔަތްކުރަމުންގެންދާ ޝަރުޢީ ޢިންސާފު ހޯދުމަށް ބޭނުންކުރެވޭނެ ބާރުގެ ފުރުޞަތު އުވާލާފައިވާކަމަށާއި،

1.10 މި މައްސަލައިގެ ދިފާޢުގައި ހެކިން ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތަކަށް އެދިފައިވާނަމަވެސް އެފަދަ އެއްވެސް ފުރުޞަތެއް ނުދީ މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށާއި، މި މައްސަލައިގެ ކޮށްފައިވާ ތުހުމަތުތަކުގައި ޝަރުޢީ ނިންމުމަކަށް ވާސިލުވުމަށް ހެކިން ހުރި ނުހޯދައި މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށާއި، އެހެންކަމުން މި މައްސަލަ ބާޠިލްކޮށްފައިވާ މައްސަލައާ ކަމަކީ އެކަކަށް ޝަރީޢަތް ސަބަބުތަކެއްކަމުގައި ނުދެކޭކަމަށާއި،

1.11 މި މައްސަލައިގެ ރިޕޯޓާއެކު މައްސަލައިގެ ބާރުންތަކާއި ކައުންސިލްގެ ސިޔާސަތާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ހާޒިރީ ރިޕޯޓް ފޮނުވާލައިފައިވާކަމަށް އޮންނަކަމުގައި، މައްސަލައިގެ ތުހުމަތުތަކާ ގުޅޭ އެއްވެސް ލިޔެކިޔުމެއް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދީފައިނުވާކަމަށާއި، މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ޝަކުވާތަކާއި، ބާރުންތަކާއި، އަދި ބާރުންދިން ފަރާތްތަކަކީ ކޮބާ ސިޔާސަތުތަކާއި، ކައުންސިލުން ރެކޯޑު ސިޔާސާއި ޕޮލިސީ ރިޕޯޓާއިވެސް މިމައްސަލައިގައި ޖަވާބުދާރީވުމަށް ބޭނުންވާ ލިޔެކިޔުންތަކެއް ދޫނުކުރާކަމަށާއި، ނަމަވެސް، މިއިން އެއްވެސް ލިޔެކިޔުމެއް ފާހަގަކޮށްދިނުމުގެ ނުލައި ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުސަތު ދިނުމަކީ ނަގާއިގައި ފުރިހަމަ ޤާނޫނީ ތަރުތީބުތަކެއް ގެންދިޔަ ކަމަކަށް ނުވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ސަބަބުތަކާއި ހެކިތަކާ ކޮބައިކަން ބަޔާންކުރެވިފައިނުވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ބެލި ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކުރެވުނު އިސްލާހުގެ ހިސާބާއި ދިމާވާ އެއްވެސް ކަމެއް، އަދި މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ

ކަންކަމުގައި ނަޒާހަތް އިންސާފާއި ބިޔުމުން ކުރިން ދިފާޢުކުރުމުގައި، ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން އުފައްދާފައިވާ ސިވިލްއަށް ހަރުކަށިކޮށް ފިޔަވަޅެއް އަޅަން ނިންމި ކޮން ބާވަތެއްގެ މައްސަލަކަށް ބިނާކޮށްކަން އެނގެން ނެތްކަމާއި، އެހެންކަމުން މި މައްސަލައަކީ އިޖުރާއީގޮތުން ބަލާއިރުވެސް އިންސާފުވެރިކަމާ ހިލާފަށް ނިންމާފައިވާ މައްސަލައެއްކަމުގައި ނުދެކޭކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮތެވެ.

2. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން މި މައްސަލަ ތަބްދީލުކުރުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2022 (ރުއްކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ ހިލާފުވެފައިވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ މަސްއޫލު އިޖުރާއީ އުސޫލުތަކަށް ޤާއިމުކުރުމަކާ ނުލައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ ހިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަނބުރާ ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢުކުރުމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެއްވެސް ޚަރަދެއްގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިފަހުން މިހާތަނަށް ނުލިބުނުކަމާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ވަޒީފާ އަނބުރާ ދޫކުރެވެންދެން ހަމައަށް މުއްދަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ވަޒީފާގައި ހުރިނަމަ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ލިބެންޖެހޭ އެންމެހައި ފައިސާއާއި ރަމަޟާނުމަހުގެ އިނާޔަތްތަކާއި، މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ވަޒީފާއިން ސަސްޕެންޑުކުރި މުއްދަތުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދިނުމަށް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށެވެ.

3. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ޝަކުވާއަށް ރައްދު ދިނުމުގެ ގޮތުން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި 'މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ ހުށަހަޅާ ފޯމު' ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ނަޒަރުކުރުމުން އެންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

3.1 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ބޭނުންކުރާކަމަށާއި، މިސްކިތަށް އަދާ މީހުންނާ ޖަވާބުދާރީކަމަށާއި، ވަގުތަށް ބަންގި ނުގޮވުމާއި، ނަމާދުގައި ސޫރަތް އޮޅުވާލައިގެން ކިޔުންފަދަ ކަންކަން ކުރަމުންދާކަމަށް އެ ރަށުގެ ރައްޔިތުން ޝަކުވާކުރަމުންދާތީ އެ މައްސަލަ ބެލުމަށްޓަކައި 10 ނޮވެންބަރު 2022 އިން ފެށިގެން 09

ޑިސެންބަރު 2022 ގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ލިބޭގޮތަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އޮފީހަށް ނުކުތުން މަނާކޮށްފައިވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އޮފީހަށް ނުކުތުން މަނާކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އުޖޫރަތުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކޮށްފައިވާ މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤު ނިމިފައިނުވާތީ، 10 ޑިސެންބަރު 2022 އިން ފެށިގެން 09 ޖަނަވަރީ 2023 ގެ ނިޔަލަށް އަދި 10 ޖަނަވަރީ 2023 އިން ފެށިގެން 09 ފެބްރުއަރީ 2023 ގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އޮފީހަށް ނުކުތުން މަނާކޮށްފައިވާކަމަށާއި، މިނިސްޓްރީ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް އިން ދެންނެވުން މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކޮށް 'މައްސަލަ ބެލި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް' އުފުލާފައިވާކަމަށާއި، މި ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، އާންމު ފަރާތްތަކުން ސަރުކާރު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ ގުޅޭގޮތުން ނޮވެންބަރު 08 2022 ގައި އެ މިނިސްޓްރީއަށް ޝަކުވާއެއް ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށާއި، މި ޝަކުވާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ތަޙްޤީޤުކުރުމަށްޓަކައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އޮފީހަށް ނުކުތުން މަނާކޮށްފައިވާކަމަށާއި، މި ޝަކުވާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަގުތަށް މިސްކިތަށް ހާޒިރުނުވާކަމަށާއި، އެހެން މިސްކިތްތަކުން ބަންގި ގޮވަންފަށާ ފަހުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އައިސް އެ މިސްކިތްތަކުން ބަންގި ގޮވާ ނިމުމުގެ ކުރިން ބަންގި ގޮވާ ނިންމާލާކަމަށާއި، ސުންނަތް ކުރަން ތިބޭ މީހުން ސުންނަތްކޮށް ނިމުމުގެ ކުރިން [illegible] އަވަސްއަވަހަށް ނަމާދުކޮށް ނިންމާލާކަމަށާއި، ސޫރަތްތައް ކިޔުއްވުމުގައި [illegible] އާޔަތްތައް [illegible] ފާހަގަކުރެވިފައިވާކަމަށާއި، [illegible] ސޫރަތް ކިޔުއްވުމުގައި އިމާމު ސޫރަތެއް [illegible] [illegible] ފުރިހަމަކޮށްނުދޭކަމަށާއި، މިސްކިތަށް ހާޒިރުވުމުގައި [illegible] ކުޑަ ކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މަސްއޫލިއްޔަތު [illegible] [illegible] ޝަރުޢީ [illegible] [illegible] ނަސޭހަތްދީފައިވިޔަސް [illegible] [illegible] ބަލާނުލާކަމަށާއި،

3.2 އާންމު ފާހަގަކޮށްފަހުން ހުށަހަޅާފައިވާ ދު [illegible] ގުޅޭގޮތުން [illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވާ [illegible] ގުޅޭ [illegible] [illegible] 03 ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމަށާއި، [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މިސްކިތަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މިސްކިތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ވާހަކަދައްކާފައިވާކަމާއި، ނަމާދު ވަގުތުތަކަށް މިސްކިތަށް ހާޒިރުނުވާކަމާއި، ނަމާދުގައި ފަރުވާކުޑަކުރާކަމާއި، ނަމާދުތަކުގެ ކުރިއަށް ހާޒިރީގައި ސޮއިކޮށްފައިވާކަމާއި، ޝާހީން މުޙައްމަދުގެ ބަޔާނުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އާންމުގޮތުން މިސްކިތަށް ހާޒިރުވަނީ [illegible] [illegible] ބަންގި ގޮވަން ފަށާ ފަސްކުރާކަމާއި، ފަތިސް ނަމާދުގައި [illegible] 'އަލްޙަމްދު' [illegible] ޖެހުނުކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް އައި މީހުންނާ [illegible] [illegible] ގޮވާކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް ހާޒިރުވުމުގައި [illegible] ކުޑަކަމާއި، މުޙައްމަދު ހުސައިނުގެ ބަޔާނުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ގަޑިއަށް މިސްކިތަށް ހާޒިރުނުވާކަމާއި، ފަތިސްނަމާދުގައި [illegible] 'އަލްޙަމްދު' [illegible]،

3.3 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ 2022 ވަނަ އަހަރުގެ ޑިސެމްބަރު މަހުގެ ހާޒިރީއަށް ބަލާއިރު، ޑިސެމްބަރު 25، 28 އަދި 30 ވަނަ ދުވަހު މަސައްކަތަށް ހާޒިރުނުވާކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ހާޒިރީއަށް އުނިއިތުރު ގެނެސްފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅިގެން މިނިސްޓްރީގެ ނަންބަރު (11)142-A1/188/2022/5 (14 ސެޕްޓެންބަރު 2022) 'މައްސަލަ ބެލި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް' އާއި ނަންބަރު 142-A4/138-JF/2022/7 (15 ސެޕްޓެންބަރު 2022) 'ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު' މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދީފައިވާކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދުވަސް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތުގައި، ކުރިއަށް ހުރި ނަމާދުތަކަށް ހާޒިރީގައި ސޮއިކުރެވިފައިވަނީ ޤަބޫލު ކުރައްވާފައިވާކަމާއި، އެކަން ކުރެވުނީ [illegible] މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތުގައި ހުރި [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި،

3.4 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ ގުޅިގެން އާންމު ފަރާތްތަކުން އެއްވެސް ޝަކުވާއެއް ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ، އެ ޝަކުވާއަކާއި، ކައުންސިލުން ފާހަގަކުރެއްވި ކަންކަން އެންގުމަށް މިނިސްޓްރީން އެންގުމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ހާޒިރީއަށް އުނިއިތުރު ގެނައި މައްސަލައެއް އޮތްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އެ މައްސަލަ ބަލައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ފުރުޞަތުދެވިފައިވާކަމާއި، އަދި އެ މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މައްޗަށް އިޖްރާއީ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ނިންމުމުންނަމަވެސް، ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް [illegible]،

3.5 އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީން ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ރިޕޯޓުތަކުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ކ. ކާށިދޫ މަސްޖިދުއް[illegible] މިސްކިތަށް [illegible] ކުރާކަމަށާއި، ހުކުރުބަޔާން [illegible] ގޮވާކަމަށާއި، ވަގުތުން ބަނގި ނުގޮވުމާއި، ވަގުތަށް މިސްކިތަށް ޙާޟިރުނުވުމާއި، ނަމާދުގައި ސޫރަތްތައް އޮޅުވާލައިގެން ކިޔުވުމާއި، މިސްކިތަށް ޙާޟިރުވުމުގައި ސާފުތާހިރުކަން ކުޑަވުމާއި، 13 ޑިސެމްބަރު 2022 ވަނަ ދުވަހު ކުރިއަށް ހުރި ނަމާދުތަކުގައި [illegible] ސާބިތުވެފައިވާކަމަށާއި،

3.6 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އެފަރާތަށް 17 ޖަނަވަރީ 2023 ގައި ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފައިވާކަމަށާއި، މި ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ތަފްސީލު ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އެކަށީގެންވާ ތަޙްޤީޤެއް ކޮށްފައިވާކަމަށާއި،

3.7 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއަށް އަނބުރާ ރުޖޫޢުކޮށްދީ، މައްސަލަ ނިމޭ ދުވަހާ ހަމައަށް މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި، ރަމަޟާންމަހުގެ އިނާޔަތާއި، ވަޒީފާއަށް ނުކުތުން މަނާކޮށްފައިވާ މުއްދަތަށްވާ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި ލިބިދިނުމަށް އެދިފައިވިނަމަވެސް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، މަޢްޤޫލު އަދުލުވެރިކަމާއި، އިޖްރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަކާނުލައިކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ވަޒީފާ އަނބުރާ އިޢާދަކޮށްދެއްވުމަށް އަދި މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް [illegible] ޝަރުޢީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށާއި،

3.8 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ މިސްކިތުގެ އިމާމެއްގެ މަޤާމުގައި ވަޒީފާއަދާކުރަމުންދިޔަ ފަރާތެއްކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާމެދު ކުރެވުނު ތުހުމަތުތަކަކީ ރައްޔިތުންގެ މަސްލަހަތާ ގުޅިފައިވާ ކަންކަން ކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އަދާކުރަމުންދިޔަ މަސްއޫލިއްޔަތަކީ އިޖުތިމާޢީ ގުޅިފައިވާ ހައްސާސް މަސައްކަތެއްކަމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާމެދު އިތުބާރު ގެއްލިފައިވާތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއަށް އަނބުރާ އިޢާދަކޮށްދިނުމުގެ އެއްވެސް ހަމައެއް ނެތްކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

4. މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައުޟޫޢީ ޢަދުލުވެރިކަމާއި، އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، ވަޒީފާ އަނބުރާ ރުޖޫޢަކޮށްދޭންޖެހޭ އަދި މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ނަގައިދޭންޖެހޭ ޤާނޫނީ ހަމައެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށެވެ.

5. މި މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށާއި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް ޝަހާދަތް ހުށަހެޅުމަށް ދެވުނު ފުރުޞަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން 03 (ތިނެއް) ހެކިވެރިންނާއި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން 08 (އަށެއް) ހެކިވެރިން ހުށަހަޅާފައިވާކަން އެނގެން އޮތްހިނދު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަހާދަތް ހެކިންގެ ތަފްޞީލު؛

- އިބްރާހީމް ވަޙީދު، ނަރުގީ / ކ. މާލެ (ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު: A081652)

އަދި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަހާދަތް ހެކިންގެ ތަފްޞީލު،

- އަޙްމަދު ނަސީމް، އަބަދަހުރާ / ކ. މާލެ (ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު: A122547)
- އަޙްމަދު އާދިލް، އަހިމާ / ކ. މާލެ (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު: A143500)
- އަޙްމަދު ރަޝީދު، ނިވައި / ކ. މާލެ (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު: A069973)
- މުޙައްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާން، ތިލަކަރާގެ / ގ. ނަރުވިދު (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު: A214670)
- އަޙްމަދު ހާޝިމް، ނަސްރީ / ކ. މާލެ (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު: A001477)
- މުޙައްމަދު މާހިރު، މާވަހި / ކ. މާލެ (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު: A122804)

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހާޒިރުވެ 09 ނޮވެންބަރު 2023 ގައި ހެކިބަސް ދީފައިވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

6. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެގެންކަމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އެ ސަބަބަކީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަން ސާބިތުކުރުމުގެ ބަރުދު ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާއިން އެ މުވައްޒަފަކަށް ލިބިދީފައިވާއިރު، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެގެން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތެއްގެ ޒިންމާއެއްގެ ގޮތުގައި އެ ޤާނޫނުގެ 27

ވަނަ މާއްދާއިން ކަނޑައަޅާފައި ހުރުމުން، އާނިލް ސަލީމް ހުށަހަޅާފައިވާ މި މައްސަލައިގައި އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެގެންކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ މި މައްސަލަ ރައްދުވާ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ޒިންމާއެއް ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

7. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްގެން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގައި، މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޢަދުލުވެރި ނިންމުމަކުންތޯ ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެގެންތޯ ބެލުމުގައި ދެ އުސޫލެއް ފުރިހަމަވާންޖެހޭކަމާއި، އެއީ މައުޟޫޢީ ޢަދުލުވެރިކަން (substantive fairness) އަދި އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާއިމުކުރެވިފައިވާތޯ ބެލުންކަން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/24 އާއި 2011/HC-A/134 ގަޟިއްޔާއިން އެނގޭކަމާއި، މިގޮތުން މައުޟޫޢީ ޢަދުލުވެރިކަމަށް، މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތަކުން ހިއްޖަތުކުރާ އަސާސް އެއީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ހުއްދަކުރާ ފަދަ ޢަދުލުވެރި ސަބަބަކަށްވުމުގެ އިތުރުން އެ ހިއްޖަތުކުރާ އަސާސްގެ ދަށުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި ފުރިހަމަކޮށްފައިވާތޯ ބެލުންކަން އެނގޭކަމާއި، އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަށް، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ޢަދުލުވެރި ނިންމުމަކަށް ވާސިލުވުމަށްޓަކައި ބަލަންޖެހޭ ބެލުންތައް ބެލުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް ފުރިހަމަކުރުންކަން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ އިސްވެ ދެންނެވުނު ގަޟިއްޔާތަކުންނާއި އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ މިބާވަތުގެ އެހެން މައްސަލަތަކުން އެނގެން އޮވެއެވެ.

8. އެގޮތުން މި މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ގޮތުން އެފަރާތަށް ދޫކުރައްވާ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު (2)CSC/2023/00225 (09 ފެބްރުއަރީ 2023) "ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވުމު ސިޓީ" ގައި އެފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބުގެ ގޮތުގައި؛

"ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ގަވާއިދު 2014 ގެ 267 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަދި (ނ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން."

8.1 މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވޭކަމާއި، ދެންނެވުނު ސިވިލް ސަރވިސްގެ ގަވާއިދު 2014 ގެ 267 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގައި؛

"(ހ) ލިޔުމުން ދޭ އިންޒާރުގައި ކުށް ތަކުރާރު ކޮށްފިނަމަ، އިތުރު އިންޒާރެއް ދިނުމަކާނުލައި ވަޒީފާގެ ދަރަޖަ ދަށްކުރުމުގެ ދަރަޖަ ނުވަތަ ވަޒީފާއަށް ނުކުތުން މަނާކުރުމުގެ ދަރަޖަކަށް ނުވަތަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ދަރަޖަކަށް ބާރު ކުރަން ވާނެއެވެ."

"(ނ) މުވައްޒަފަކަށް، ލިޔުމުން އިންޒާރުދެވޭނީ އިންޒާރު ދިނީ 1 (އެކެއް) ފަހަރުއެވެ. މިގޮތަށް ދޭ އިންޒާރުގެ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 އަހަރުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އިތުރު ކުށެއް ނުކުރާ ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މުވައްޒަފު އިސްލާހުވެފައިވާކަމަށް ބަލައި، އެ އިންޒާރުގެ ލިޔުން ބާތިލުކޮށް އުނިކޮށް މުވައްޒަފުގެ ފައިލުން އުނިކުރަން ވާނެއެވެ."

8.2 މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގައި؛

"47. (ނ) ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގައި މަސައްކަތްކުރާ ދާއިމީ މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނީ ސަބަބުތައް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

3. މި ޤާނޫނާއި، ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ގަވާއިދާއި، ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ކޯޑް އޮފް ކޮންޑަކްޓާ ހިލާފުވެފައިވާކަން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް ސާބިތުވުން."

8.3 މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/280 ގަޟިއްޔާގައި؛

"... އަބްދުއްރައްޒާޤު އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ފޮނުވި ސިޓީގައި އޮތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބު ޓްރައިބިއުނަލުން، އަބްދުއްރައްޒާޤު އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން، އަބްދުއްރައްޒާޤު އަދި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ހުކުމްކުރުމުގެ ކުރިން، އަބްދުއްރައްޒާޤު އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ދިފާޢުވުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފައިވާކަން ބެލުމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ސަބަބުތަކެއް ހޯދުމުގެ ބަދަލުގައި، އަބްދުއްރައްޒާޤު އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ސަބަބު ފިޔަވައި އެހެން ސަބަބުތަކަށް ބަލައި ޓްރައިބިއުނަލުން، އަސާސީ ޙައްޤުތަކަށް ބަލައިގެން ޙުކުމްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ހިނގައިދާނެކަމަށެވެ،

އެހެންކަމުން، މިމައްސަލައިގައި ބަލަން ޖެހޭނީ، އަބްދުއްރައްޒާޤު އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ފޮނުވި ސިޓީގައި އޮތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބު ޓްރައިބިއުނަލުން، ބަލައިގަތުމުގެ އަސާސަކީ ކޮބާކަން، އަދި އެ ސަބަބު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަމެވެ،"

މި ޢިބާރާތުން ބަޔާންކޮށް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، މި މައްސަލައިގައި ބަލަން ޖެހޭ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް 17 ޖަނަވަރީ 2023 ގައި ދީފައިވާ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 188-LAD-JVF/2023/8 'ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުސަތު' ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ކ. ކާށިދޫ މަސްޖިދުއްތަޤްވާ މިސްކިތަށް އަޒާ މިހުންނާ ޖަވާބުދާރީވުމާއި، ހުތުބަހުން އައުދުބާން ގޮވުމާއި، ވަގުތަށް ބަންގި ގޮވުމާއި، މިސްކިތަށް ހާޒިރުވުމާއި، ނަމާދުގައި ސަފުކޮށްލާ ޖަމާޢަތްކޮށްދިނުމާއި، ސަރުކާރުން ހުއްދަ ދެއްވާ ޚުތުބާ ކިޔުމާއި، މިސްކިތަށް ހާޒިރުވުމުގައި ސަރުކާރުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާ، 13 އޮގަސްޓު 2022 ވަނަ ދުވަހު ކުރިއަށް ހުރި ނަމާދު ގެންގުޅުމުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ޝަރުޢީގޮތުން މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކޮށް ބަޔާންކުރާ ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ، ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެ ސަބަބުތަކެއް އޮޅުންފިލާ، އަދި އޮޅުވާ ޢަމަލެއް ވަކިކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއްކަމެވެ.

8.4 މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއަށް ނުކުތުމުން މަސައްކަތް ދީފައިވާ ޖޮބްޑިސްކްރިޕްޝަނުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއަށް ނުކުތުމުން މަސައްކަތް ސަރަހައްދުގެ ތެރޭގައި 'މަސްޖިދުއްތަޤްވާ ބަލަހައްޓާކަން ޖުމްލަކޮށްލީވާ' ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް 17 ޖަނަވަރީ 2023 ގައި ދީފައިވާ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 188-LAD-JVF/2023/8 'ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުސަތު' ގައި އިސްވެބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން ޖަވާބުދާރީވުމަކަށް ފުރުސަތު ދީފައިނުވާ ސަރަހައްދެއްކަމީ، 'މަސްޖިދުއްތަޤްވާ ބަލަހައްޓާކަން ޖުމްލަކޮށްލީވާ' ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުން މި މައްސަލައިގެ ތެރެއިން ގެއްލުން ކަނޑައެޅިފައިވާނެއެވެ.

8.5 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެމްޕްލޯއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވާ 'މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމު' ގެ އެޓޭޗްމަންޓްގައި "މި މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކުރުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2022 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 51 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވެފައިވާކަން ކަށަވަރުކޮށްދީފައިނުވާތީ" ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2022 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 51 ވަނަ މާއްދާގައި،

"މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު، ހުކުމް ދޭ މީހާއަކީ މައްސަލައިގެ ދެފަރާތާ ގުޅުންހުރި މަސްލަހަތެއް އޮތް ނުވަތަ މައްސަލައިގެ ފަރާތަކާ އަދާވާތެއްހުރިކަމުގައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައެއްގައި އިތުރުގެ ހުކުމް ނެރެވިގެންނުވާނެއެވެ."

މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އެނގެން އޮންނަކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުންތަކުން ބެލުމުން، މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހިނގާނު ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 7/2022/188/A1-142(11) (08 ޑިސެންބަރު 2022) 'މައްސަލަ ބެލި ރިޕޯޓް' އަކީ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ އަހުމަދު ނިޒާރާ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާމެދު ނުތަނަވަސްކަމެއް އުފެދިފައިވާކަމާއި، އޭގެ މިސާލެއްގެ ގޮތުގައި އަރިސް އުފާކުރުމުގެ ޕާޓީ ފޮޓޯގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ އިދާރާގެ ބައިވެރިއަހުތުން އަދި ކައުންސިލްގެ އެންމެ މަތިން ބޭނު އަމަލުކުރިފައިވާކަމަށް، ބަލާފައިވާ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ބޭނުމުގެ ނަމުގައި ރަސްމީ މަސައްކަތް ހުރިކަމަށް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ވަޒީފާގެ ކަންތައް ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ލިބިފައި ހުރި ކައުންސިލަރުގެ ބަދަލުގައި ޚާއްސަކޮށް ގޮތުން ތެރެއިން ބަލައިގަތުމުގައި ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާކަމަށް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ވަޒީފާ ނިމުމުގެ ކަންތައް ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާ ބޭނުމުގެ ގޮތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ ދެކޮޅަށް ޤާނޫނީ ދުވަސްތަކުގައި ރިޢާޔަތްކުރާ ޕްރޮސީޖަރުގެ ބޭނުމަކީ ކަނޑައެޅިކަމަށް، އެކަމަށް ތަޢާރުޟު ސިނާޢީ ބޭނުމަކާ ނުވަތަ ދުވަސް އިތުރަށް ލިޔުމެއް ނެތުމުން، ބައެއްކަމަކާ ހުއްދަކޮށްފައިވާކަމަށް، މި މައްސަލައިގައި ހިނގާފައިވާ ކަންތައްތައް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ވަޒީފާ ނިމުމުގެ ތެރޭގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ދަށުން ސަބަބަކަށްވެދާނެކަމެއް، މި މައްސަލައިގެ އިސްތިޢުނާފު ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ބާރުދޭ ސަބަބު މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރެވިފައިވާކަމެވެ.

9. މައްސަލަ ބަލައި ފާހަގަ ކުރެވުނު ގޮތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާގެ ބާރުތަކުގައި މުހިއްމު ކަންތައްތަކެއް ހިމެނޭކަން ފާހަގަ ކުރެވިއްޖެއެވެ؛

9.1 ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވަޒީފާއަދާކުރާ މުވައްޒަފުންނާ އޭނާގެ ވަޒީފާ ވަކިކުރާ ދެން ހިފެހެއްޓިގެނެވެ، އެއީ ކުރިޔަށް މިވަޒީފާގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ ވަޒީފާ ލިބިފައިވާ، ކުރިން ދިޔަ ވަޒީފާ ވަކިކުރާ

ބާރަތްކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އެގޮތުން ހުށަހެޅިފައި މިވާ މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ވަޒީފާއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަކިކޮށްފައިވަނީ ނޯޓިހެއް ދިނުމުން ނިޔާކަށް އެނގެން އޮންނަކަމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/77 ގަޟިއްޔާގައި:

> "... ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނަށް ބަލާއިރު، އެޤާނޫނުގެ ތަޢާރަފުގައި ބުނެފައިވާ މުރާދުގައި، ނޯޓިހެއް ދިނުމަކާ ނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ ހަމައެކަނި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތުގައި އެމާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންކަން އެނގޭކަމާއި،
> ..."

މިފަދައިން ބައްލަވާލެއްވިއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ނޯޓިސް ދުވަހުގެ ފައިސާ ދީފައިވާ މި މައްސަލައިގައި އެފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ނޯޓިސް ދުވަހުގެ ފައިސާ ދީފައިވަނީ ‘good faith’ އެއްގެ ގޮތުގައި ކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައިވެސް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވިޔަސް، މި މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ވަޒީފާއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިންތޯ ބަލަންޖެހޭނެކަމަށް ދެކެމެވެ.

9.2 ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި "ނޯޓިހެއް ދިނުމަކާ ނުލައި ވަކިކުރުން"، މި މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދިނުމެއް ނެތި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ ކޮން ސަބަބުތަކެއް ފުރިހަމަވެގެންކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/24 އަދި 2010/HC-A/208 ގަޟިއްޔާ އަދި އެހެނިހެން ވަޒީފާއާބެހޭ މައްސަލަތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަމާއި، އެ ދެ ޝަރުޠަކީ (1) މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤު އެކަށީގެންނުވުން އަދި (2) ވަޒީފާގައި އިތުބާރު ބަޔަށްޖެހުމާއި އެކަށީގެންވާ ހަމަތަކަށް ބަލާއިރު، ކުރިއަށްދާން ކަމެއްކަމަށް ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތަށް ނުފެންނަކަން ފާހަގަކުރައްވާފައެވެ.

9.3 އިސްވެބަޔާންކޮށްފައިވާ މައުޟޫޢީ އިންސާފުވެރިކަން (*substantive fairness*) އާ ގުޅޭގޮތުން ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/88 ގަޟިއްޔާގައި؛

"....މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާގައި އިހުމާލު ބެހެއްޓުމުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ތަނަށް ގެއްލުންތަކެއް ލިބިދާނެކަމަށް ވަޒީފާ ފަރާތުން ބަލާ، އެމުވައްޒަފެއްގެ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤީ ރަނގަޅު ހުންނަކަން ވަޒީފާ ފަރާތުން ނިންމުމުގައި، އެނިންމުމުގައި ވާސިލުވުމަށް ވަޒީފާ ދޫކޮށްލުމަކީ ތަޖުރިބާކުރި ހަމައެކަނި އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަމަށް ވާންޖެހޭކަމަށްވާއިރު، ވަޒީފާ ދޫކުރުމަށް ހަމަ ޤާނޫނީ ގޮތުންވެސް މަގުފަހި އެކަނި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/24 ގަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ،

އަދި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާ ގެ (ހ) ގެ ދަށުން ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ދެވަނަ ޝަރުޠުކަމަށްވާ، "އެމުވައްޒަފަކު ވަޒީފާގައި އިހުމާލު ބެހެއްޓުމަކީ، އެކަށީގެންވާ ހަމަތަކަށް ބަލާއިރު، ކުރެވޭނެކަމެއްކަމަށް ވަޒީފާ ދޭފަރާތުން ނުފެނުން" ވެސް ފުރިހަމަވާނީ އެމުވައްޒަފަކު ވަޒީފާގައި އިހުމާލު ބެހެއްޓުމަކީ ކުރެވޭނެކަމެއްކަމަށް ވަޒީފާ ދޭފަރާތުން ނުފެނުނު ހަމައަކުވެސް އެކަށީގެންވާ ހަމައަކަށް ވިސްނާކަން އަދާލަތުކަން ބެލުމުން އެނގޭކަމާއި، ... "

މި ފަދައިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަން ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

9.4 ނަޒާހަތް ދިނުމަކާނުލައި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ސަބަބެއް އޮތްނަމަކަށް ބެލެވޭނީ ހާލަތެއްގައި ތަޢާރުފުކޮށްދެއްވުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 (**އިސްމާއީލް މަސްއޫދު ވ. ހައްސަނީގެ ޑެވްލޮޕްމަންޓް ޕާޓްނަރސް ކޮންޓްރެކްޓަރސް ލިމިޓެޑް**) ގަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 32 އަދި 33 ވަނަ ނުކުތާގައި؛

"ނަޒާހަތްދިނުމަކާނުލައި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބުނެފައިވާ ފަދައިން އަދުލުވެރި ސަބަބެއް ހޯދިގެންނެވެ. އަދުލުވެރި ސަބަބެއް އޮތުމަކުން ބޭރުވާނީ ދެ ހާލަތެއްގައެވެ. އެއީ:

(i) ވާޖިބުގައި ޣައިރުދުސްތޫރީ އަމަލެއް ކުރުން.

(ii) ނާޤާބިލުކަމެއް ވެފައިވުން.

ކަންތައްތަކުގެ ބަދުސުލޫކީ އަމަލަކީ (misconduct) އެ އަމަލުގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފަކު ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދަދެވޭ ކަމަކަށް ނުވެ ހިނގައިދާނެއެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލާ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުއްދަވަނީ މުވައްޒަފަކު ހިންގާ އަމަލަކީ ބޮޑު ބަދުސުލޫކީ އަމަލެއް (gross misconduct) ކަމަށް ވާނަމައެވެ. އެ އަމަލީ ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލާ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭވަރުގެ ބޮޑު ބަދުސުލޫކީ އަމަލެއްކަމަށް ބެލެވޭނީ، މުވައްޒަފުގެ އަމަލަކީ ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އޮންނަންޖެހޭ ވަޒީފާގެ ގުޅުން އެއްކޮށް ކެނޑި ދިއުމަށް ސަބަބުވާފަދަ އަމަލެއް ކަމަށް ވާނަމައެވެ. މުވައްޒަފުގެ ބަދުސުލޫކީ އަމަލަކީ (1) ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ޖައުހަރީ ޝަރުތަކާ ހިލާފުވާކަމަށް ކަމަށް ވާނަމަ، ނުވަތަ (2) އެ ކަމަކީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތާއި މުވައްޒަފާއި ދެމެދުގައި އޮންނަ ވަޒީފާގެ ގުޅުމުގައި ހިމެނޭ އިތުބާރު މެދުކެނޑޭ ސިފަކަމަށް ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އޮންނަންޖެހޭ އިތުބާރު އަދި އަމާނާތްތެރިކަން ގެއްލިގެންދާ ކަމެއްކަމަށް ވާނަމަ، ނުވަތަ (3) އެ ކަމަކީ މުވައްޒަފު ވަޒީފާ ފަރާތަށް އަދާކުރަންޖެހޭ ވަޒީފާގެ އިލްތިޒާމުތަކާ އެކަށީގެންވާ ނުވަތަ ސިފަކޮށްލެވޭ ހިލާފު ކަމެއް ކަމަށް ވާނަމަ، އެ އަމަލަކީ ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ހުއްދަވާފަދަ ބޮޑު ބަދުސުލޫކީ އަމަލެއް ކަމަށް ބެލެވިދާނެއެވެ.“

މި އިބާރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

9.5 އެގޮތުން މި މައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާގޮތް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

9.5.1 08 ނޮވެމްބަރު 2022 ގައި 06 (ހައެއް) ފަރާތަކުން ސޮއިކޮށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަކުވާގައި "މި ރަށުގެ (ކ. ގާފަރު) މަސްޖިދުއްދީނުގެ އިމާމު (އަނީފް ސަލީމް) މަސްޖިދާއި ގުޅިގެން ބަންގި ގޮވާކަމަށް މިރަށުގައި އެކަން ކުރާ މީހުން ބޭނުމެވެ. އެގޮތުން އެއީ ފަތިސް ނަމާދުގައި 10 ވަރަކަށް ފަހަރު ގާރީބާ ސޫރަތް ކިޔައިދެނީއެވެ. މިކަން މިސްކިތުގެ މަސައްކަތު މުނާސަބުވާ ގޮތަށް އަދި ކައުންސިލަރުންގެ އެނގޭނެއެވެ. އަދި މިގޮ އިތުރުން މިސްކިތަށް އަރާ މުންނާރުގައި ޖަމާޢަތުގެ ތަރުތީބުގެ، ވަގުތަށް ބަންގި ނުގޮވާތީއެވެ، ނަމާދުގައި ސޫރަތް އަޑުގަދަކޮށްގެން ކިޔުން ފަދަ ކަންކަން ހިނގާކަން މިސްކިތުގެ މަސައްކަތު މުނާސަރު އެނގޭނެއެވެ. މިކަމުގެ ސަބަބުން މި މިސްކިތަށް އަރާމުން ވަރަށް ބޮޑަށް ކަންބޮޑުވެއެވެ. އަދި އެ މިސްކިތަށް މީހުން ދިއުންވެސް ހުއްޓިއްޖެއެވެ. އެހެންވީމާއެވެ މިފަދަ މީހަކު އިމާމުކަމުގެ ގޮތުގައި ނަޝީދުއްބާއި ވަގުތުން ޒިންމާވެ ބަލައި ދެއްވުމަށް އެދި އެދިގަންނަވަމުން އެދި ދަންނަވަމެވެ." މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

9.5.2 މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 142-A4/ONMAL/2022/10 (10 ނޮވެންބަރު 2022) 'އޮފީހަށް ނުކުތުން މަނާކުރިކަން އަންގާ ލިޔުން' އިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 10 ނޮވެންބަރު 2022 އިން ފެށިގެން 09 ޑިސެމްބަރު 2022 ގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑުކުރެވިފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި އޮފީހަށް ނުކުތުން މަނާކުރެވިފައިވާ ސަބަބުގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތަކާއި ގުޅޭގޮތުން، މިސްކިތަށް އަރާ ޖަވާބުދާރީވުމާއި، ވަގުތަށް ބަންދު ނުކުތުމާއި، ނަމާދުގައި ސުރަތް އާޔަތްތަކުގައި ކިޔުން ފަދަ ކަންކަން ހިނގަފައިވާ މި މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން" މިފަދައިންނެވެ.

9.5.3 16 ނޮވެންބަރު 2022 ގައި "މުޙައްމަދު ޙުސައިން" ކިޔާ ފަރާތަކުން މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިއުކޭޝަން ސިޓީއެއް ފޮނުވާފައިވާކަމާއި، މި ސިޓީގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިނިސްޓްރީ ހުންނަ ނަމާދު ވަގުތު ޖެހުމުން އެހެން މިސްކިތްތަކުން ބަންގި ގޮވާ 1 ކުރިން، 2 ކުރިން ގޮވާ ނިމޭ ފަހުންކަމާއި، ދުވަހުގެ އެއް ނަމާދު، ދުވާލަކުން އެތައް ގަޑިއިރު ހޭދަކޮށް ގޮސްހުރުމާއި ކިޔުންތަކުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް ގޮސް ދެ ނަމާދު ގުޅުވާ ނަމާދުކުރާ ފަރާތަކަށް އަރާ ރާއްޖޭގެ ކޮންމެ މިސްކިތަކުން ބަންގި ގޮވާ ނިމުމަށްފަހު މިނިސްޓްރީ ދޫކޮށް ނުދާތީ ސާފުކުރުމަށް، އަދި ނަމާދު އަދާކުރާ ޤުރުއާން ކިޔާފައިވާ ގޮތް، މިއީ ނަމާދު ވަގުތު ކުރިން 6 މިނެޓް، 7 މިނެޓުން 4 ރަކުޢަތުގެ ނަމާދު ނިންމާކަމާއި، ޖުމުޢާ ނަމާދުތަކުގެ ކިބައިން ޢާއްމުކޮށް ގޮތުގެ މަތި ސޫރަތްތައް ކުރުކުރާކަމާއި، ކިޔަވާގެ ގުޅުންހުރި އާޔަތްތައް ވަޒަންކުރާ ފަރާތަކުންނެވެ، މިގޮތުން ބައެއް ބަހުރުވަން ޢަމަލު ކުރާ މުވައްޒަފުންނަށް ފާޅުކޮށް ފާޅުކުރެވޭ ގުޅުން އޮންނަ ބަލައިގަނެވުނުކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ސަރުކާރުގެ ނިޒާމާއި ދެކޮޅަށް ފާޅުކޮށް ވާހަކަދައްކާ ކަމުގެ މަޢުލޫމާތު އެބަ މަސްދަރުތަކަށް ލިބިފައިވާކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، ނަސޭހަތް ދިނުމުން ނުހިފާކަމާއި، ގޮތަށް ހިނގާކަމާއި،

މިކަންކަމަށް އަވަސް ރައްދެއް ހޯދައިދިނުމަށް އެދިފައިވާކަން އެނގެން އޮތުމާއި، މިކަން ބަލައިދިނުމަށް އެދި ޖުމްލަ 20 މީހުން މި ޕެޓިޝަނުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮތެވެ.

9.5.4 މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު (11)142-A1/188/2022/7 (08 ޑިސެންބަރު 2022) ގައި ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ 'މައްސަލަ ބެލި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް' އަށް ބެލުމުން އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން؛

- މައްސަލައިގެ ތަފްސީލުގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާކަމާއި، މިސްކިތެއް އަރާ މީހުންނާ ޑްރަގްޓެސްޓްކުރެވުނުކަމާއި، ވަގުތީގޮތުން ބަރީ ނުކުރާކަމާއި، އަދި ނަތީޖާގައި ސައިކޮޓްރޮޕިކް އެމްފެޓަމިން ހިމެނޭކަމަށް، އާންމު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަމާއި، ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ 258 ގެ (ނ) ގެ ދަށުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ސަސްޕެންޑްކުރުމަށް ބަލާފައިވާ މައްސަލައެއްކަމާއި،

- 08 ނޮވެންބަރު 2022 ގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަކުވާއާއި، 16 ނޮވެންބަރު 2022 ގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަކުވާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ބަޔާން ނަގާފައިވާކަމާއި، މި ބަޔާނަށް ބެލުމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް ވަގުތު ދިޔުމަށް މަސައްކަތްކުރާތަނުން ނިކުމެވޭކަމާއި، ނަމަވެސް ބައްޔާއޮތް ގަޑީގައި ނުގޮސް ފަސްކުރާކަމާއި، އެހެން މިސްކިތަކުން ބަންދުގާ ފަހުން ގޭގަސް ފޮނުއް މައްސަލައިގެ ނިސްބަތްވާ ބަޔާނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އަދި އެއް މިސްކިތުގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި ކޯޓަށް ވަގުތު ވަޑައިގެން ކުރިއަށް ގޮސްފައިވާކަމާއި، އަދި ވަގުތީގޮތުން މިސްކިތަށް ދާކަމާއި ދުރުގައި މިސްކިތް ކުރިއަށްދިޔަކަމާއި، ނަމާދުގައި ކުރާ ސޮރޯކުރާ ތަހުގީގެން ދޮސްގޮތުގެ ފާހަގަކުރެވޭކަމާއި، ނަމަވެސް އެއްރެއްގައި އާއްމު ކުރަމުން ގޮސް އަންނަކަން ހާލަތުގެތުން، މިސްކިތް މަސައްކަތް

މީހަކު އެބަސް ދަޢުވާކުރުން އިމާމުންގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ ޤުރްއާން ކިޔަވައިދީ އަންގު މަދުން އަރަދުގައި ކުއްލިޔާ އިމާމަކަށްވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ ތޫތުގެ ސުލޫކުރަނގަޅު ހުނަރު މިހާރުވެސް ވަކި ޤާބިލު އަދި ހިތްހަމަޖެހުން ވަރަށް ގިނަ ކަންކަން ކުރަމުންދާކަމަށާއި، މިނިސްޓްރީން ވަކި ކަމެއް ގޮތަކަށް ރަގަޅުކުރުމަށް އަންގައިދިނަމަ އެކަން ރަނގަޅުކުރެވޭނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށާއި،

- އާންމު ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާފައިވާ 02 (ދޭއް) ޕެޓިޝަނާ ގުޅިގެން ޕެޓިޝަންތަކުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން، ދެ ޕެޓިޝަންގައިވެސް ސޮއިކޮށްފައިވާ 03 (ތިނެއް) ފަރާތެއްގެ ބަޔާން ނަގާފައިވާކަމަށާއި،

- އަޙްމަދު ނިޒާރުގެ ބަޔާނުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އެއް މިސްކިތެއްގައި މަސައްކަތްކޮށްފައިވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ގަޑިޖެހިގެން މިސްކިތަށް ހާޒިރުވާކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭކަމަށާއި، މިސްކިތު ބެލޭގޮތް ކެއޮޅުގެ ދިމާވެފައި އަދި ގަދުކަން ވާހަކަދައްކާފައިވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މަސްތޮގެ ބާރުގައި ހުންނަކަމަށް ޝައްކުކުރެވޭފަދަ ކަމެއް ނުފެންނަކަމަށާއި، ނަމަވެސް ވަގުތުތަކުގައި މިސްކިތަށް ހާޒިރުނުވުމާ، ނަމާދުގައި ފަރުވާކުޑަކުރުމާ، އަވަސްކޮށްދައިގެން ނަމާދުކުރުވުމާއި މައްސަލަތައް ފާހަގަކުރެވޭކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ކުރިއަށްއޮތްތަނުގައި ނަމާދުތަކުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ ޕެޓިޝަނެއްގެ ކޮޕީ ކޮމިޝަނަށް ފޮނުވާފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށާއި،

- ޝާހިން މުޙައްމަދުގެ ބަޔާނުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް ހާޒިރުވަނީ އެކަން މިސްކިތުތަކުން ބަންގިގޮވުން ފަހު އިޤާމަތް ކިޔާ ދިމާ ހިސާބުންކަމަށާއި، ފަތިސްނަމާދުގައި ތަކުބީރުކިޔާ 'އަލްޙަމްދު' ކިޔުމާ ޝާހިން މުޙައްމަދު ހުރިކަމަށާއި، އަދި އެ ސޫރަތަކީ ކިޔާ ނިމުމުގެ އިތުރު ސޫރަތެއް ނުކިޔާ ދުވަސް ދިޔައީކަމަށާއި،

މިސްކިތަށް އަރާ މީހުންނާ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ޖުވާބުދާރީކުރާކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ނަސޭހަތްދިނުމުން އެ މީހުންނާ ދިމާލަށް އަޑުގަދަ ގޮވާކަމާއި، މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާކަމަށް ޝަކުވާކުރުމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ބަދަލުގައި ހުންނަގޮތަށް ކުރިމަތިލާކަމާއި، އެފަދަ މީހުންނާ ގުޅުން އޮންނަކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ބޮޑަށް އެނބުރުން އަރާމު ބައެއް ފަހަރު ނަމާދުކުރުމުގެކުރިން އެދޭކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ގަޑި ބާނގުގޮވާ ދުވަހެއްގައި ބާނގު ގޮވާ ނަމާދުކުރުމަށް ކައުންސިލުން ބުނެފައިވާކަމާއި، އެގޮތަށް ބާނގު ގޮވާ ނިމާއިރު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އިމާމުން ހުންނަ މުސައްލަ މައްޗަށް އަރާ ހުންނަކަމާއި، އަދި އެއްދުވަހަކު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ކުރިން ބާނގުގޮވާ ގޮވައިފި މައްސަލަ އެދިފައިވާކަމާއި، އަދި ސުންނަތްނަމާދު ގޮވާލުމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ހިފަހައްޓަން އަދި ހިރިހާ އަންގުމުން ދިޔައިރުވެސް މުސައްލަ މަތިން ޖެހިކަމުން ބާނގުގޮވަން ނިކަމެތިވާކަމާއި،

- މުއައްޒިނު ހުސައިނުގެ ބަޔާނުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް ގަޑިއަށް ނުދާކަމާއި، އާންމުކޮށް މިސްކިތަށް އަންނަނީ އެހެން މިސްކިތްތަކުން ބާނގުގޮވަން ފަށާފަހުން ކަމަށާއި، އަދިވެސް އެހެން މިސްކިތްތަކަށްވުރެ އަވަހަށް ބާނގުގޮވާ ނިންމާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް އަރާ މީހުންނާ ހަމަނުޖެހޭ ބަހުން ވާހަކަ ދައްކާކަމަށާއި، މިސްކިތުގެ ޤަވާޢިދާ ޚިލާފަށް ދިމާވެގެން ނުބައި އެއްޗެހި ކިޔާފައިވާކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ނުބައިކަން ފުރިހަމައަށް ހާމަވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތުގެ ޚާދިމުގެ ހުށަހަޅާފައިވާ ސަރުކާރުގޮތުގައި، ހުތުރުގަދަބަހުން މުޖުތަމަޢުގައި ނަމާދުކުރާ އަދި އެކަމަށް ދުރަކުން ވަންނަން އެކަމާއެކީ ފަރާތުން މިސްކިތަށް އަދާ ގަޑީގަ ބައިވެރިވާކަމަށް ބާރުހުރިކަން އެނގިގެން ދިޔައެވެ.

- އާންމުންގެ ފަރާތުން ލ. ގާދޫ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަކުވާތަކުގެ ތެރޭގައި، ނަމާދު ވަގުތު ޤާއިމު ބަންގިގޮވުމަށް މިސްކިތަށްނުދިޔުމާއި، ނަމާދު ވަގުތަށް ހާޒިރުނުވާ ވަގުތުތަކުގައި ހާޒިރީގައި ސޮއިކުރުމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ބަންގި ގޮވުމަށް ދިއުން ފަސްވާ ވަގުތުތަކުގައި ބަންގިގޮވާ ނަމާދުކުރާ އިމާމަކަށް އުނދަގޫކުރުމާއި، މިސްކިތަށްދާ އާންމުންނާ މިސްކިތުގެ ތެރޭގައި ބޭއަދަބީކޮށް ވާހަކަ ދެއްކުމާއި، ނަމާދުގައި ނުބައިކޮށް ކިޔެވުމާއި، އަދި ކަންކަމުގައި ކައުންސިލްގެ އިދާރާއަށް ހާޒިރުކުރުމުން އިދާރާގެ ވެރިންނާ ޖަވާބުކުރުމާއި، މަސްތުވާތަކެތި ހޯދަން އަދި ފަރާތްތަކާ ގާތުގައިވާކަމަށްބުނާ ފޯން ކޯލެއް ކައުންސިލަށް ލިބިފައިވާކަމާއި، އެކަމާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ދޫރިން ޓެސްޓް ހަދައިދިނުމަށް އެދުމުން، ބަންދަރު މިހާރު ގެންގޮސްގެން ދޮރުވި ދޫރިން ޓެސްޓު ނަހަދަންކަމަށް ބުނެފައިވާކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ގަސްދުގައި އުނިއިތުރު ގެންގޮސްފައިވާކަން ޝަކުވާއާ ގުޅިގެން އެކަން އެގޮތަށް ފިޔަވައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ޚިދުމަތް ހުނަރު ނުކުތުމާއި ސަބަބުން ޖެހިގެންކަމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ބާރުއަޅައިފައިވާކަމާއި،

- މި މައްސަލައިގެ ތަބްޞީރު ލިބިފައިވާ ހެކިތަކުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ނަމާދު ވަގުތުތަކުން މިސްކިތަށް ހާޒިރުނުވުމާއި ނަމާދުގައި ފަރުވާކުޑަކުރުމާއި، ނަމާދުގައި ނުބައިކޮށް ކިޔެވުން ހިމެނޭ، ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ 269 ގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ހަވާލުކުރެވިފައިވާ މަސައްކަތަށް ފަރުވާކުޑަކުރުމާއި، ވަޒީފާގެ ޒިންމާ އަދާކުރުމުގައި ފަރުވާކުޑަކުރުންނާއި، އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގައި އިހުމާލުވުން ނުވަތަ ފަރުވާކުޑަކުރުމުގެ ކުށްތަކުން ފާހަގަކުރެވިފައިވާކަމާއި،

- މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށްދާ އާންމުންނާއި، ލ. ގާދޫ ކައުންސިލްގެ ވެރިންނާ ޖަވާބުކުރުމާއި ބޭ އަދަބީ ބަހުން މުޢާމަލާތްކުރުން ހިމެނޭ، ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014

ގެ 269 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން މުޖުތަމަޢުގެ އާންމު އަޚްލާޤީ މިންގަނޑަށްވުރެ ދަށްފަންވަރީގެ އަމަލުކުރުމާއި، ވާހަކަ ދެއްކުމާއި މުޢާމަލާތްކުރުމުގައި ހަޑިހުތުރު ބަހުރުވަ ބޭނުންކުރަމުން ފާހަގަކުރެވޭކަމަށާއި،

- މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އޮކްޓޫބަރު މަހުގެ ހާޒިރީގައި 03 (ތިނެއް) ދުވަހު ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވެފައިނުވާކަން އެނގެން އޮންނާތީ، މި އަމަލަކީ ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ 269 ގެ (ހ) ގެ ދަށުން 1 (އެކެއް) ދުވަހު ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުނުވާކަމަށް ބެލެވޭކަމަށާއި،

- މިސްކިތަކީ އާންމުންނާ ހަޑިހުތުރު ބަހުން ވާހަކަދެއްކުމާއި މިސްކިތަށް ހާޒިރުވުމުގައި ސާފުތާހިރުކަމާއި ނަމާދާއި، މިސްކިތުގައި އޮވެގެން ނަމާދުކުރުވުމުގެ ހުރި އިމާމުކަން އުނދަގޫވާގޮތުގައި ކަންތައްތައްކުރުމަކީ، ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ ކޯޑް އޮފް ކޮންޑަކްޓުގެ ދަށުން، އެ ގަވާއިދުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) "ރައްޔިތުންނާ މުޢާމަލާތްކުރުމުގައި އަދަބުވެރިކަމާއި މަޑުމައިތިރިކަމާއި އިޙްތިރާމާއެކު މުޢާމަލާތްކުރުން އަދި ފަސޭހައިން ބައްދަލުކުރެވޭނެ އުސޫލެއް ގެންގުޅެންވާނެއެވެ." އާއި، އެ ގަވާއިދުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) "އުޅުމާއި ގޮތުން ބަހައްޓަންވާނީ ސިވިލް ސަރވިސްގެ އަބުރާއި އިއްޒަތާއި ޝަރަފާއި ފެތޭގޮތަށް ހިފެހެއްޓޭނެ ގޮތަކަށެވެ." އާ ޚިލާފުވުން ކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭތީ، މި އަމަލަކީ ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ 270 (ށ) ގެ ދަށުން ކޯޑް އޮފް ކޮންޑަކްޓާ ޚިލާފުވުން ކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭކަމަށާއި،

- މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤަށް ލިބިފައިވާ ހެކިތަކާއި، މުވައްޒަފު ކޮށްފައިވާ އަމަލަށް ބަލައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ 273 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ލިޔުމުން ދޭ އިންޒާރުގެ އިސްލާޙީ ފިޔަވަޅު އަޅަން ފެންނަކަމުގައި ނިންމާފައިވާކަން އެނގެން އޮތެވެ.

9.5.5 ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 142-A4/ONMAL/2022/13 (11 ޑިސެންބަރު 2022) 'އޮފިހަށް ނުކުތުން މަނާކުރިކަން އަންގާ ލިޔުން' އިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 10 ޑިސެންބަރު 2022 އިން ފެށިގެން 09 ޖަނަވަރީ 2023 ގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑްކުރެވިފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އޮފިހަށް ނުކުތުން މަނާކުރެވިފައިވާ ސަބަބެއްގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭކަމާއި، މިސްކިތަށް އަރާ މީހުންނާ ޒުވާބުކުރުމާއި، ވަގުތަށް ބަންގި ނުގޮވުމާއި، ނަމާދުގައި ސޫރަތް އޮޅުވާލައިގެން ކިޔުން ފަދަ ކަންކަން ހުރިކަމަށް މި މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅިގެން" މިފަދައިންނެވެ.

9.5.6 ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 142-A4/ONMAL/2023/1 (09 ޖަނަވަރީ 2023) 'އޮފިހަށް ނުކުތުން މަނާކުރިކަން އަންގާ ލިޔުން' އިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 10ޖަނަވަރީ 2023 އިން ފެށިގެން 09 ފެބްރުއަރީ 2023 ގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑްކުރެވިފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އޮފިހަށް ނުކުތުން މަނާކުރެވިފައިވާ ސަބަބެއްގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭކަމާއި، މިސްކިތަށް އަރާ މީހުންނާ ޒުވާބުކުރުމާއި، ވަގުތަށް ބަންގި ނުގޮވުމާއި، ނަމާދުގައި ސޫރަތް އޮޅުވާލައިގެން ކިޔުން ފަދަ ކަންކަން ހުރިކަމަށް މި މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅިގެން" މިފަދައިންނެވެ.

9.5.7 މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 10 ޖަނަވަރީ 2023 އިން ފެށިގެން 09 ފެބްރުއަރީ 2023 ގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑްކުރެވިފައިވާކަން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 142-A4/ONMAL/2023/1 (09 ޖަނަވަރީ 2023) 'އޮފިހަށް ނުކުތުން މަނާކުރިކަން އަންގާ ލިޔުން' އަށް ބަލާލުމުން އެނގެން އޮންނަހިނދު، މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް 17 ޖަނަވަރީ 2023 ގައި ދީފައިވާ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 188-LAD-JVF/2023/8 'ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު' ލިޔުމަށް ބެލުމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް

އަރާ މީހުންނަށް ޖަވާބުދާރީކަމާއި، ހުތުރުބަހުން އަޑުގަދަކޮށް ގޮވުމާއި، ވަގުތަށް ބަންގިނުގޮވުމާއި، ވަގުތަށް މިސްކިތަށް ހާޒިރުނުވުމާއި، ނަމާދުގައި ސޫރަތްތައް އޮޅުވާލައިގެން ކިޔުމާއި، ސޫރަތް ނިޔާމަތަކާ ތަކްބީރު ފުރިހަމަކޮށްނުދިނުމާއި، މިސްކިތަށް ހާޒިރުވުމުގައި ސާފުތާހިރުކަން ކުޑަވުމާއި، 13 އޮގަސްޓް 2022 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިއަށް ނަމާދު ގޭބަރުގައި އާދިލް ސަލީމް ސޯޝަލްމީޑިއާގައިވާތީ، މި ބަދަލުތަކަކީ ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ގަވާއިދު 2014 ގެ 269 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި މި މާއްދާގެ (މ) އާއި (ތ) އާ ޚިލާފުކަމެއްކަމުގައިވާތީ، ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ގަވާއިދު 2014 ގެ 267 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ޓްރިބިއުނަލް ލިބިގެންވާ އިޚްތިޔާރުގެ ދަށުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ފުރުޞަތު ދީފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

9.5.8 މި ފުރުޞަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން 23 ޖަނަވަރީ 2023 ގައި ސިވިލް ސަރވިސް ޓްރިބިއުނަލް ފޮނުވާފައިވާ ޖަވާބަށް ބެލުމުން،

- މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ ރައްދުވާފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ 02 (ދޭއް) ފުރުޞަތުދޭން ޖާމީ ޢަދާވަތްތެރިކަމެއްގެ ތުހުމަތުން ހިންގަމުންދާ ޖަރީމާއެއްކަމުގައި، މި ފުރުޞަތުގައި މައްސަލަތަކުގެ އަޅޭގައި، ވ. ކެޔޮދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ޖިންސާނީގޮތުން ބައިވެރިވުން އޮތްކަމުގައި ޒިންމާދާރުވާކަމުގައި، އެހެން ވަޒީފާގެ މާޙައުލުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ކަމެއް އުނދަގޫކަމާއި ޖެއްސުންތައް ޖިންސީގޮތުން ފުރައްސާރަކުރުން ވަޒީފާއިން ބަލާކަމަށް، އޮކްޓޫބަރު މަހުގެ 25، 28 އަދި 30 ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ސަލާމްބުނެފައިވަނިކޮށް މަސައްކަތް ހޯދުމުގެ ބާސިކުރުވާ ދުވަސްތަކުގެ ފޯމާއި ބުނެފައިވާކަމުގައި، 28 އޮކްޓޫބަރުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ޑޮކްޓަރ ސެޓްފިކެޓް ބަލައިގަނެފައިވާކަމުގައި، އަދި 19 ޖަނަވަރީ 2023 ގެ ކުރިން ދެންނެވުން ޑޮކްޓަރު ސެޓްފިކެޓާއި، 25 އޮކްޓޫބަރު އާއި 30 އޮކްޓޫބަރު 2022 ގައި ސަލާމް ބުނުމުގެ

ސަބަބުން ފުރާފައިވާ ފޯމުގެ ކޮޕީ ހޯދަން އެދުމުން [illegible] ދެވެން ނެތްކަމަށް ބުނެފައިވާކަމާއި، އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަހަރީ ޗުއްޓީގައި ހުއްޓައި ޙާޟިރީ ނުވާކަމަށް ބެލިފައިވަނިކޮށް، އެ މައްސަލަ [illegible] ކަނޑާލާފައިވާކަމާއި، އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާއި މިސްކިތު މަސައްކަތުގެ މީހުންގެ [illegible]

[illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ އެއްވެސް އިރެއްގައި ބާއްސަވޮކާރު މައުދޫދުންނާއި އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މައްޗަށް ހުންނަ ވެރިންނާ ހަމަނުޖެހުމުގެ ވާހަކަ ދައްކާފައިވާ ވަޒީފާއެއް ނޫންކަމަށާއި،

- މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ ޑްރައިވަރު ހިންގުންތެރިކަމުން ފަރާތަކަށް ވިސްނުމު، އާންމުކޮށް ހިންގާ ސުޕަރވައިޒަރ ތަޖުރިބާން ކަމުން ފަރާތްތަކައި ކުރުން ހިއްސާ އެކަށީގެންވާ ކަމެއްކަމަށާއި، ނަގާފައި ހިތާމަ ޑްރައިވަރ ހިއްސާކޮށް ދުވަސްވަރު އޮފީސް އެކުލަވާ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ އަނބުރާ ނަގާފައިން ބައްޔާ މަސައްކަތްކުރަނީ ސަބަބު ނޫންކަމަށާއި،

- މިސްކިތުގައި މީހާ ދިޔައިން ބައިތިބޭކަން ފަރާތް ޢާދަކޮށް އާދިސާއާއި ނުވަތަ އާދިސާތަކެއް އެކަން ތަރުތީބުކުރެއްވި، އެކަން ހިނގިކަން އެނގޭތީ އެންމެ މިހާރުވެސް ގެނެސް ދީފައި މިއީބާކަމަށް ގޮތަކުރުވެވަގެ، ނަމަވެސް އެވަރު އެއްވެސް ފަރާތްގެ މައުލޫމާތު ބައްޓަންކުރިއަށް ފަރާތްތަކުން ތިރީގައިބަޔާންކަމަށްވާތީ،

- މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ސުޕަރވައިޒަރ ނުބައިކޮށް ހިތަވާކަމަށް ބަޔާންކުރަނީވެސް، އެހެން ދެފަރާތުގެ އެއް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކަށް ފުރިހަމައަށްކަމަށްވާތީ، ކަމުނަގާފައިވާގޮތް ހަމައަށްކަމަށްވާތީ، ކަމުނަގާފައި އެހެން ދެފަރާތުގެ ތަރުތީބުކުރުމުގައި ބާރު ޝަކުވާތަކެއް ހުށަހެޅުމަށްވެސް ކަމުނަގާފައި ތަރުތީބުވާ އެއްބަސްވުމުގެ ސިފައަށް އެހެންވެސް ކަމަށްވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮތުމެވެ.

9.6 އިސްވެބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަމަށް ބަލައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ހަމަ ހަރަކާތެއްގައިވެސް ބައިވެރިވިކަމަށް ޢަމަލުތަކެއް ކުރިކަމަށްވާތީ، އެ ޢަމަލުތަކަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެފަދަ ޢަމަލުތަކެއް ބަލާއިރު؛

9.6.1 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މަސްޖިދުގައި ދިޔާރައަށް އަދި މުހިންނާ ޖަވާބުދާރީކަމާއި 'އަދުގެރަނ' ގޮވާކަމަށް ބުނާބުނުން

- މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު (11)142-A1/188/2022/7 (08 ޑިސެމްބަރު 2022) 'މައްސަލަ ބެލި ރިޕޯޓް' އަށް ބަޔާންދީފައިވާ އަޙްމަދު ނިޒާރުގެ ބަޔާނުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތު ތެރޭގައި ކުއްޖަކާ ދިމާލަށް އަޑުގަދަކޮށް ވާހަކަދެއްކިކަމަށާއި، ޝާހިން މުޙައްމަދުގެ ބަޔާނުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް އައި މީހުންނާ ޒުވާބުކުރާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ ނަސޭހަތްތެރިވުމުން އެ މީހުންނާ ދިމާލަށް އަޑުގަދަކޮށް ގޯނާކަމަށާއި، އަދި މުޙައްމަދު ޝިޔާނުގެ ބަޔާނުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތުގެ ޢިމާރާތުގައި ކުއްޖަކާ ދިމާލަށް ނުބައި އެއްޗެހި ކިޔާފައިވާކަމަށް ބަޔާންދީފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

- މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުވެފައިވާ އިބްރާހީމް ވަހީދުގެ ހެކިބަހުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އާއްމުންނާ ޖަވާބުދާރީ މައްދުމުންނާ ދިމާލަށް ހުކުރުއައްސުރި ކިޔަނިކަން ދުވަހުދުވަސް ނުދެކޭކަމާއި، އެހެންމީހަކުވެސް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އެކަނި އަބަދުވެސް ކުރަކަން ބުނެފައިވާކަމަށާއި، ނަމަވެސް ހިޔަވުދީ ނުބައި ބަނޑުހައި އެފަދަ އަބަދުވެސް ހިނގާކަމަށް ނުހަނު ބާރަށް ބުނެފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

- މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުވެފައިވާ އަޙްމަދު ނަސީރުގެ ހެކިބަހުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އިމާމު މީހާ ޖަމާޢަތުން ފުރުސަތުކަމަށާއި، އެކުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ ދިމާލަށް "ޕިނަތްކޮށް އެއްގެ ކޮޅު މިހާރު ހުރި" މިފަދައިން ބުނެފައިވާކަމަށާއި، މިގޮތަށް ބުނުމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ވަރަށް ހުތުރުބަހުން އެއްޗެހި ކިޔާފައިވާކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ދެއްކާ ބައިސްކަލު ހިފުމަށް ދިމާލަށް އަންނަން ހުރުމުން ގައިގަ ޖެއްސުނުކަމަށް ހިއްކަން ބައިސްކަލުގައި

ހިފަހައްޓަފައިވާނޭކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މިސްކިތުގެ ތެރޭގައި ޒުވާބުކުރަނިކޮށް ފެނިފައިނުވާކަމަށާއި،

- މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުވެފައިވާ މުޙައްމަދު ޢަބްދުލްޣަނީގެ ހެކިބަހުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި މިސްކިތުގައި ތިބޭ ގިނަ ފަރާތްތަކާ ބައްދަލުކުރައްވާކަމަށާއި، އެފަދައިން ވާހަކަ ދައްކަނިކޮށް ފެނިފައިވާކަމަށާއި، ހެކިވެރިޔާ ދިމާލަށް ބަދަރަކޮށް އެއްވެސް ބަޔަކު ފެނިފައިނުވާކަމަށާއި،

- މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުވި އަޙްމަދު ޝަރީފްގެ ހެކިބަހުގައި، ހެކިވެރިޔާ ނަމާދުގައި ހުއްޓާ މިސްކިތުތެރޭގައި ވަރަށް އަޑުގަދަވިކަމަށާއި، ނަމާދުނިންމުމަށްފަހު ބަހާލިއިރު ހަޖެހުމުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ހިފަހައްޓައިގެން ޒުވާބުކުރަނީކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އެފަދަ ގޮތަކަށް ވާހަކަދައްކަމުން އެންމެ ދުވަހަކު ނުފެނޭކަމަށާއި، ހެކިވެރިޔާއަށް އިރުއިރު މިސްކިތަށް ދާ ޒުވާބުކުރާކަމަށާއި،

- މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުވި މުޙައްމަދު މާހިރުގެ ހެކިބަހުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ ގުޅޭ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން އެފަރާތް ކައުންސިލަށް ހާޒިރުވާ ކޮންމެ ދުވަހަކު ކަހަލަ ގޮތަކަށް ކައުންސިލްގެ ހަޖަމުނުވާބަސް ނަމަވެސް ބޭނުންކޮށް އަޑުގަދަކޮށް ވާހަކަ ދައްކާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮތެވެ.

- އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ހެކިވެރިން ދީފައިވާ ހެކިބަސްތަކަށް ބެލުމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް އަރާ ބާއްދު ފަރާތްކަމަށާއި، އިމާމުންނަށް ހަޖެހުމުތަކުން ބާއްވަމުން ވާހަކަ ދައްކާ 'އަވަގުރާނަ' ގޮވާކަމަށް ބާއްވަމުންދަނިކޮށް، ބާރުލާފައިވާ ފަރާތް ދައްކަމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ބާރުގަދަކޮށްފައިވާ ބާރުލަވައިލާ ކޮބައިކަން އެއްވެސް ފަރާތަކުން ހުށަހަޅާފައިނުވުމާއި އަދި މައްސަލަރައްދުވި ބައިވެރިވުން ބާރުދަރުމުގައި ބާރުލަވައިލާކަމަށްވާތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތުގައި ފާޅުކުރުމާއި 'އަވަގުރާނަ' ގޮވާކަމަށް ބާރުލަވައި ނަގާވަނީ، 'އަވަގުރާނަ' އަރަން ވާގޮތަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބާރުލާފައިވާތީ

ޔަޤީންކަން ނުވަތަ ކޮން ބައެއްކަން އެއްވެސް ފަރާތަކުން ބާރުނުކޮށްފައިނުވާކަމާ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވާ 'ދަޢުވާ ބަޔާން' ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ބާއަދަބީ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ބެލެވިދާނެ ކޮންމެ ބަޔަކީ 'އަވަގުރާނަ' ބަޔަކަށް ނުވެދާރުނަކަމާއި، އެހެންކަމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސާލުތަކުގައި ބަލަހައްޓާ 'އަވަގުރާނަ' ގޮވާލަން ބާރުއަޅާ މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ބުނާ ބުނުން އެފަރާތަކުން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ބަޔާންވެފައެވެ.

9.6.2 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާ ބަދަލުކުރުމާއި، ވަޒީފާ މިސްރާބާއި ޕްރޮބޭޝަނުގައިވާގޮތުން ބުނާ ބުނުން

- މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު (11)142-A1/188/2022/7 (08 ޑިސެންބަރު 2022) 'މައްސަލަ ބެލި ރިޕޯޓު' އަށް ބަޔާންދީފައިވާ އަޙްމަދު ނިޒާރުގެ ބަޔާނުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ނަމާދު ވަޒީފާއަށްގައި މިސްރާބަށް ޕްރޮބޭޝަނުގައިވާގޮތުން، ޝާހިން މުޙައްމަދުގެ ބަޔާނުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްރާބަށް ޕްރޮބޭޝަނުގެ ބަންދުކުރެވުން ފަރަހީ އުޅެން މިސްރާބުތަކުން އޮފީހުގެ، ދެކިދާ ނޫޅޭ ހިސާބުންކަމާއި، މުޙައްމަދު ޙަސަނުގެ ބަޔާނުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އާންމުކޮށް މިސްރާބަށް އަންނަނީ އެހެން މިސްރާބުތަކުން ބަންދުކުރެވޭ ފަރާތަކުން ކަމަށާއި، އަދި އެހެން މިސްރާބުތަކުން އަވަހަށް ބަންދުކުރާ ނިންމާކަމަށް ބާރުއަޅާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

- މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުކުރި އަޙްމަދު އާދިލްގެ ހެކިބަހުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާ ބަދަލު ނުކުރެވުނީ ނަގާނުލެވޭ ހެކިތަކެއް ނުލިބޭތީ މިސްރާބުން ފޯރުކޮށްދީފައިވާކަމާއި،

- މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުކުރި އަޙްމަދު ރަޝީދުގެ ހެކިބަހުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ދިވެހި ހަމަށް ވަޒީފާއާއި ވަޒީފާ ބަދަލު ނުކުރާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވާކަމާއި،

- މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުކުރި މުޙައްމަދު އަބްދުލްޙަމީދުގެ ހެކިބަހުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 15 (ފަނަރަ) ވަރަކަށް ދުވަހު ވަޒީފާ ބަދަލު ނުކުރާކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވާކަމާއި،

- މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުވި އަޙްމަދު ރާޝިދުގެ ހެކިބަހުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަރަށް ގިނަ ފަހަރު ބަންގި ގޮވަން ނާންނަކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮތެވެ.

- މި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ފަހުން މިސްކިތަށް ހާޒިރުވާކަން ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ވީޑިއޯ ކްލިޕްތަކުން، 09 ސެޕްޓެމްބަރު 2022 ގައި ނަގާފައިވާ ބަޔާންވާގޮތުން ދެ ވީޑިއޯގައި މެންދުރުނަމާދާއި ބަންގި ގޮވާ ވަގުތު ބަނދަރުން އަދި އިޤާމަތު އަޅާފަހުން، އަދި އެން މިސްކިތުގެތެރެއަށް ބަންގި ގޮވާ ފަހުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް ހާޒިރުވާ ބަންގިގޮވުމަށް ފަހަރުތަކެއް އެނގެން އޮތުމާއި،

10 ސެޕްޓެމްބަރު 2022 ގައި ނަގާފައިވާ ބަޔާންވާގޮތުން ވީޑިއޯގައި މަޣްރިބު ނަމާދު ވަގުތު ދުވަހުން މިސްކިތުން އިޤާމަތު އަޅާފަހުން، އަދި އެން މިސްކިތުގެތެރެއަށް ބަންގި ގޮވާ ފަހުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް ހާޒިރުވާ ބަންގިގޮވުމަށް ފަހަރުތަކެއް އެނގެން އޮތުމާއި،

11 ސެޕްޓެމްބަރު 2022 ގައި ނަގާފައިވާ ބަޔާންވާގޮތުން ވީޑިއޯގައި ފަތިސް ނަމާދު ވަގުތު ދުވަހުން މިސްކިތުން އިޤާމަތު އަޅާފަހުން، އަދި އެން މިސްކިތުގެތެރެއަށް ބަންގި ގޮވާ ފަހުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް ހާޒިރުވާ ބަންގިގޮވުމަށް ފަހަރުތަކެއް އެނގެން އޮތުމާއި،

- އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު އެންމެހާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ނަމާދުގެވަގުތުތަކުގައި ބަންގި ގޮވަންޖެހޭ ވަގުތަށް ބައެއް ދުވަސްދުވަހު މިސްކިތަށް ހާޒިރުނުވާކަމާ ހުރިހާ ހުށަހެޅިފަރާތަށް ކުރިމަތިކުރި ދިފާޢުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މި މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤުގައި ބައްދަލުކޮށްފައިވާ ބަޔާން ފަހުން ބަންގި ގޮވާ ވަގުތު ބަލާފައިވާކަން ބައްލަވާ، އަދި މި މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ވީޑިއޯ ކްލިޕްތަކުން ބަންގި ގޮވާ ވަގުތު އަދި އިޤާމަތު އަޅާފަހުން، އަދި އެން މިސްކިތުގެތެރެއަށް ބަންގި ގޮވާ ފަހުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް ހާޒިރުވާ

ބަންދުގޮތަށް ފަރާތްތަކުގައިވާކަން އިނގެން އޮންނަ ސަބަބަށްޓަކައި، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަކިން ބަދަލު ގޮވާކަމަށް ބުނު ބުނުން އެފަރާތަށް ސާބިތުކޮށްދެވިފައިވާކަން ބަހައްޓާފައެވެ.

9.6.3 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ނަގާދުގައި ސަރަޙައްދެއް އޮފަރެއްގެން ޔަގީނުވާއިރު، ސާބިތު ނުކުތާ ހަވާލާއެއް ފެނިގެންދާތީ ބަޔާންކުރުން

- މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު (11)142-A1/188/2022/7 (08 ޑިސެންބަރު 2022) 'މައްސަލަ ބެލި ރިޕޯޓު' އަށް ބަޔާންދީފައިވާ ޝާހިން މުޙައްމަދުގެ ބަޔާނުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ފަސްގަނޑުގައި ތަޢާރަފުކުރާ 'އަރިހަށްގޮސް' ހިތްވެރި ޝާހިން މުޙައްމަދު ހުރިކަމަށާއި، އަދި އެ ސްކޫލް ހިނގާ ނިންމުމަށްފަހު އިތުރު ސްކޫލެއް ނުކުތާ ގުޅުއްގެ ދިޔައިރުކަމަށާއި، އަދި މުޙައްމަދު ހުސައިނުގެ ބަޔާނުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ނުބައިކޮށް ގޮތާއި ހިނގާފައިވާކަން ބަޔާންކުރުމުގެ ވާހަކަ އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

- މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުވި އިބްރާހީމް ވަލީދުގެ ހެކިބަހުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ގުޅުއާން ނުބައިކޮށް ހިނގާވަރުކޮށް ފާހަގަކުރެވިފައިވާކަމަށާއި، ސްކޫލް ނުކުތާ ހަވާލާއް ފެނިގެންދިޔުމުން ކަމެއް ދިމާވެފައިވާކަމަށްވާކަމަށާއި،

- މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުވި އަޙްމަދު ނަސީމްގެ ހެކިބަހުގައި، އެއްބަސްވުމުގައި ފާހަގަ ނިޔާމުގައި ނިޔަމަތުގެމުރާދު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ ވަރަށްބޮޑަށް ގޮތެއްގެ މުސްކުޅިކަމަށާއި،

- މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ހުށަހެޅި އަޙްމަދު ޝާހިދުގެ ހެކިބަހުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ އެއްގަމުއެއްގެ ފަހަރެއް ނަގާނުލައި ކަނޑުއަށް އަދިއަށް ފަރަތު 'އަލިބަހުމުދު' ގޮތުގައިނުވަމުން މައްސަލަ

ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ނުކިޔުނުކަމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ ފަތިސްނަމާދުގައި 'އަލްޙަމްދު' ނުކިޔާތީ މިހާރު ނުބުނެވޭނެކަމަށާއި،

- މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ހެކިވެރިޔާ އަބްދުލް ރަޝީދުގެ ހެކިބަހުގައި، ފަތިސް ނަމާދެއްގައި ފާތިހާ ސޫރަތް ކިޔަވަން ނުގެންދިޔަ ތަކުރާރުކޮށް ކިޔަމުން ފަހަރު ކައިރީގެންވެސް ކިޔައިދިން ނުގެންދެވުން ހާލަތައް ދިމާވިކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

- އިސްވެބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަމަށް ބެލުމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ސޫރަތްތަކެއް އޮޅުވާލައިގެން ކިޔަވައިދޭކަމަށް ހުރި ބާވަތްތަކުންނާއި، ތަޖްވީދުން ބާކީނުކުރިއާ ފަރާތްތަކުގެ ބާރުނުވާކަން ބެލުމުން ޤުރުއާނުގެ ދަރުސްތަކުގައި، އެހެން ހުރިހާ ހުރިހާ ބަލާކަމަށް ކުރިއަށްދާކަމަށް ފަހަރުތަކުގައިވެސް އެންމެ ބޮޑުބައެއްގައި ހިނގާދިޔަ ހާދިސާތަކުގެ ދޭހަވާކަމަށް، ނަމަވެސް ތަކުރާރުކުރުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ކިބައިން ސޫރަތް ނުބައިކޮށް ކިޔުންފަދަ ޢަމަލެއް ފެނިފައިވާކަމަށް ހުރި ދިރާސާ ބާރުނުކުރާ އެއްވެސް ހެކިބަހެއް ނުފެނެއެވެ،

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ސޫރަތް ނުބައިކޮށް ކިޔާކަމަށް އިއްޒަތްތެރިވަރުމަތިން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ވަޒީފާގެ ޑިސިޕްލިނަރީ ހުށަހެޅުމާއި އެފަރާތުގެ 'ފުރަތަމަ ބަޔާން' ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާގޮތުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް 08 ޑިސެންބަރު 2022 ގައި ތަޢާރުފުކޮށްފައިވާ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު (11)142-A1/188/2022/7 'މައްސަލަ ބެލި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް' ގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން 23 ޖަނަވަރީ 2023 ގައި ދިފާޢުގެ ބަޔާނުގައި ފާރަވެރިވެސް، އެއްބާރުލުމަކީ 'ފާތިހާ ސޫރަތް' ކިޔަވައިދިނުމަށް ދީނީކަންކަމުގައި، އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ގޮވާލެވުމުން ތަކުރާރުކުރާކަމަށް ނަމާދުކުރައްވާ ކަނޑައެޅި ސުންނަތުގެ ފަރާތުން ޤާނޫނީ، މި މައްސަލަގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ގުޅިގެން ބަލައިގަތުމުގައި ސޫރަތް

ނުބައިކޮށް ހިތެވުމާއި، ސޫރަތް ނުކިޔަވާ ރަކުޢަތް ފުރިހަމަކުރައްވާކަން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ބުނާ ބުނުން އެފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދީފައިވާކަމަކަށް ނުފެންނާތީއެވެ.

9.6.4 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް ޙާޟިރުވުމުގައި ސާފުތާހިރުކަން ކުޑަކަމުން ބުނާބުނުން

- މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު (11)142-A1/188/2022/7 (08 ޑިސެންބަރު 2022) 'މައްސަލަ ބެލި ރިޕޯޓް' އަށް ބަޔާންދީފައިވާ މުޙައްމަދު ޙުސައިނުގެ ބަޔާނުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މުގުދުރާކޮށް ނަމާދަށް އައުމާ އެއްރަކުޅާ ވަންދުން އެކަށީގެން ފަރިގެން މިސްކިތަށް އައުމާ ގައިން ނުބައިވަސްދުވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

- މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ ހެކިވެރިއެއްގެ ގޮތުގައި ޙާޟިރުވި އަޙްމަދު ރަޝީދުގެ ހެކިބަހުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ފައިކަރި ގިނަފަހަރަކަށް ފައިވާނަން ވަދެވަ ހުންނާނީ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ފަޖުރުންގައި ހިރަފުސް، ފިލި ހުންނަކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަނިނދު،

- މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ބަޔާންދީފައިވާ އިތުރު ހެކިވެރިއެއްގެ ބަޔާނުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް ޙާޟިރުވުމުގައި ސާފުތާހިރުކަން ކުޑަކަމުން ބަޔާންދީފައިވާކަން އެނގެން ނެތީމާއި، ތަބްޔާޏީން ބަޔާންދީފައިވާ މުޙައްމަދު ޙުސައިނުގެ ބަޔާނުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އެއްރަކުޅާ ދުރާކޮށް ވަންދުން އެކަށީގެން ފަރިގެން މިސްކިތަށް އަންނަކަމަށް ބަޔާންކުރާނީ ފިޔަވައި އެކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ބޭނުމުގައި އިތުރު ހެކިބަސް ހުށަހަޅާފައިނުވާތީ، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް ޙާޟިރުވުމުގައި ސާފުތާހިރުކަން ކުޑަކަމުން ބުނާ ބުނުން ސާބިތުކޮށްދީފައިވާކަމަކަށް ނުފެންނާތީއެވެ.

9.6.5 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 13 އޮގަސްޓް 2022 ވަނަ ދުވަހު ކުރިއަށް ހުރި ނަމާދު ގަޑިތަކުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާކަން ބުނާބުނުން

- މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 7/142-A1/188/2022(11) (08 ޑިސެންބަރު 2022) 'މައްސަލަ ބެލި ރިޕޯޓު' އަށް ބަޔާންދީފައިވާ އަޙްމަދު ނިޒާރުގެ ބަޔާނުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ކުރިއަށްހުރި ނަމާދުގަޑިތަކުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ ހާޒިރީފޮތުގެ ފޮޓޯ ކައުންސިލަށް ފޮނުވާފައިވާކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

- މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 13 އޮގަސްޓް 2022 ގައި ކުރިއަށް ހުރި ނަމާދުގަޑިތަކުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާކަން ބުނާބުނުން ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ ސަބަބާއި މި މައްސަލައިގެ ތެރެއިން ބެލިބެލުން ސަބަބާއެކު ބަލާއިރު، ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 5/142-A1/188/2022(11) (14 ސެޕްޓެމްބަރު 2022) ރިޕޯޓަށް ބެލުމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން 13 އޮގަސްޓް 2022 ވަނަ ދުވަހު މެންދުރު ނަމާދުގަޑީގެ އެންމެފަހު ކުރިއަށްހުރި ގަޑިތަކުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާކަން އެ ދުވަހުގެ 15:55 ގައި ކައުންސިލަށް ފޮނުވާފައިވާ މިސްކިތުގެ ހާޒިރީ ޝީޓުގެ ފޮޓޯއިން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އެގޮތުން، 13 އޮގަސްޓް 2022 ވަނަ ދުވަހު 15:55 ގައި އެހެން ކައުންސިލަށް ފޮނުވާފައިވާ މިސްކިތު ހާޒިރީ ޝީޓުގެ ފޮޓޯއިން އެދުވަހުގެ އަސްރު ނަމާދު، މަޣްރިބު ނަމާދު އަދި އިޝާ ނަމާދު ޖެހުމުގެ ކުރިން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ސޮއިކޮށްފައިވާކަމާއި،

- މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، 13 އޮގަސްޓް 2022 ވަނަ ދުވަހު މެންދުރު ނަމާދަށް ގޮސް ސޮއިކުރީ، 13 އޮގަސްޓް 2022 ވަނަ ދުވަހުގެ އަސްރުނަމާދާއި، މަޣްރިބު ނަމާދާއި، އިޝާ ނަމާދުގެ ހާޒިރީގައި ސޮއިކޮށްފައިވަނީ އެބަރައި 12 އޮގަސްޓް 2022 ވަނަ ދުވަހުގެ ބަދަލުގައި ކަމަށްކަމާއި، **މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ތާރީޚު ފަހުން ސީރިއަސް، ޖެނެރަލް ނޯޓިސް ބޯޑުގައިވެސް ހުސްތަން ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމާއި،**

- މި މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ ދަށުން އިތުރުގަޑީގެ ހާޒިރީފަދަ ލިޔުންތަކާއި، އޮފީހުގެ އެކިއެކި ރަސްމީ ލިޔުންތަކަށް ބަދަލު ގެނައުން ހިމެނޭނީ، 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެއްގެ ގޮތުގައިކަމަށާއި، އެހެންކަމުން ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ 273 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން އިސްލާހީ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުން 14 (ސާދަ) ދުވަހަށްވުރެ ދިގު ނޫން މުއްދަތަކަށް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް އޮފީހަށް ނުކުތުން މަނާކޮށް ފިޔަވަޅު އެޅުމަކަށްކަމާއި، ނަމަވެސް، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ފިޔަވަޅު ތަންފީޛުކުރައްވާފައިވާކަން މާލެއަތޮޅު ކާށިދޫ ކައުންސިލްގެ އިދާރާގެ ނަންބަރު 330-A/142/2022/18 (25 އޮކްޓޫބަރު 2022) ސިޓީން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

- މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އެފަރާތުގެ 'ފުރަތަމަ ބަޔާން' ގައި އިސްލާހީ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުގައި މުވައްޒަފަށް ވަޒީފާއަށް ނުކުތުން މަނާކުރާނަމަ، އެ ފިޔަވަޅު އެޅޭނީ ހަމައެކަނި ކޮމިޝަނަށްކަމަށް ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ 28 ވަނަ [illegible] ބުނެވުން އެނގެން އޮންނަކަމަށާއި، އެގޮތުން، އެ ގަވާއިދުގެ 288 ވަނަ މާއްދާގައި، އޮފީހަށް ނުކުތުން މަނާކުރުން ފަދަ ފިޔަވަޅެއް އެޅުމުގެ ބާރު، މުވައްޒަފުގެ ތުހުމަތުތަކާ މައްސަލަ ތަހުގީގުކޮށް، މައްސަލައާގުޅޭ އެންމެހާ ކަންތައް ހިންގާނީ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ހަރަކާތްތެރިވާނީ ބާރުވެރިކަމާއި، އެގޮތުންގޮސް، މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތް ތަހުގީގު ކުރުމަށް ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީއާއި، މައްސަލައާ ގުޅިގެން ޓްރައިބިއުނަލުން ފާހަގަކުރެވުނު ނިންމުމުގެ ކުރިން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މައްޗަށް ސީރިއަސް ތުހުމަތުތަކެއް ހުރުމުން ތަހުގީގުކުރުމަށް ސަސްޕެންޝަން ދިނުމަށް 08 ނޮވެމްބަރު 2022 ގައި ހުށަހަޅުއްވުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުތަކާ އަންގާފަ މައްސަލަތަކާއި އެކަށީ ބަލާ، ގޮތަށް ނިންމުމުން ބާރުލިބިފައިވަނީ ކޮމިޝަނަށް އަރިހުން އޮތްހިނދު،

- އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 13 އޮގަސްޓު 2022 ގައި ކުރިއަށް ހުރި ނަމާދުތަކުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަކުވާއަކީ މި މައްސަލައިގެ ތެރެއިން ބެލިދާނެ ޝަކުވާއެއްނޫންކަމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ފާހަގަކުރިނަމަވެސް، އެފަދައިން މި ޝަކުވާ ނުބެލެންވީ ސަބަބެއް އޮތްކަމަކަށް ނުދެކެމެވެ. އެހެނީ، މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އަޅަން ފެންނަކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވާއިރު، ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ 289 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި،

> 289 (ނ) "މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކޮމިޝަނުން އެ މައްސަލައެއް ބެލުމުން މައްސަލައިގެ ދިރާސާ ފުރިހަމަނޫންކަމަށް ކޮމިޝަނުން ފިޔަވަޅު ހިންގުމުގައި، އެ މައްސަލައެއްގައި އިތުރަށް ދިރާސާ ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ބަޔާންކޮށް އެކަމާ އަލުން ދިރާސާ ކުރުމަށް ކޯޓުން އަމުރުކުރުން ވާނެއެވެ. ކޯޓުން މައްސަލަ ދިރާސާކުރުން އަވަސް މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ ބަލައި ނިންމުމަށް ކޯޓުން ކުރަން ވާނެއެވެ."

މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމާ، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތަށް މި މައްސަލަ އަލުން ބެލުމުގެ އެއްވެސް ހުރަހެއް ނެތުމާ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 13 އޮގަސްޓު 2022 ގައި ކުރިއަށް ހުރި ނަމާދުތަކުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަކުވާއަކީ މި މައްސަލައިގެ ތެރެއިން ބެލިދާނެ ޝަކުވާއެއްކަމަށް ބަލަމެވެ.

- އެގޮތުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން 13 އޮގަސްޓު 2022 ގެ ނަމާދު ގަޑިތަކުގެ ކުރިއަށް ސޮއިކުރިފައިވާކަން އެފަރާތުން މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން 21 ސެޕްޓެންބަރު 2022 ގައި ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އަދި އެފަރާތުން އަމަލުކުރިފައިވަނީ އެފަރާތުގެ [illegible] ފުރުޞަތުގެ ސީރިއަސް، [illegible] [illegible] ބައިވެރިކަމުގެ ސަބަބުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެފަރާތުގެ ސިއްރު ހާމަކޮށް [illegible] ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންކަމުގައި މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހިނގުނު ތަޙުޤީޤުގައި ބަލާފައިވެއެވެ.

9.7 އިސްވެދެންނެވުނު އެންމެހައި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ބެލިއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ލ. ގާދޫ މަސްޖިދުއްޟިޔާ މިސްކިތަށް އަރާ މުދިންނާ ޖަވާބުދާރީވުމާއި، ހުކުރުން އަދުގާނަ ގޮވުމާއި، ވަގުތަށް ބަންގި ނުގޮވުމާއި، ވަގުތަށް މިސްކިތަށް ހާޒިރުނުވުމާއި، ނަމާދުގައި ސުންނަތްތައް އޮޅުވާލައިގެން ކިޔުމާއި، ސުބުޙުގެ ނަމާދުގެ ރަކުޢަތް ފުރިހަމަނުކުރުމާއި، މިސްކިތުން ބާހިރުވުމާއި، ސާފުތާހިރުކަން ނުބެލުމާއި، 13 އޮގަސްޓު 2022 ވަނަ ދުވަހު ކުރިއަށް ހުރި ނަމާދު ގަޑިތަކުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ސޮއިކޮށްފައިވާ ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ 267 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ބަރްޚާސްތުކޮށްފައިވަނީ،

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މަސްޖިދުއްޟިޔާ މިސްކިތަށް އަރާ ޖަވާބުދާރީވުމުން، ބައްދަލުކުރިން ވަކިކަމަށް ދެކޭ، 'އަދުގާނަ' ގޮވާލަމުން މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އަޙްމަދު ނަސީމްގެ ހުށަހެޅުންތަކާއި، މުޙައްމަދު ޢަބްދުލްހަލީމްގެ ހުށަހެޅުންތަކާއި، އަޙްމަދު ނާޝިދުގެ ހުށަހެޅުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުން އެއިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން މިސްކިތަށް ހާޒިރުނުވުމާއި، އިމާމުންނަށް ކަމުދާގޮތަށް ބައްދަލުކުރިން ވާހަކަދައްކައިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބާރުބާރަށް 'ބަކަރި' އަދި 'ބަކަރި' ކަމަށް ނުބައިކޮށް ބާރުބާރަށް 'ބަކަރި' ކަބައިކަމުގެ މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ބޭނުންކުރުމުގެ ވާހަކަތައް ދެކެވިފައިވާކަމަށް، ކަމަށްކޮށް، 'ބާއްދަބީ' ބަޔާން ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ކަބައިގެ 'އަމަޖެހޭ' ނުވަތަ 'ކަމުދާ' ބަޔާން ނުވާގޮތަށްވެ، އެކަމަކު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ކަމުދާގޮތަށް ވާހަކަ ދައްކަމުން ބައްދަލުކުރަމަށް، އެފަދައިން ވާހަކަ ދައްކަމުން ބޭނުންކުރާ ބަހުރުވައިގެ ނަހަމަ ކަބައިކަން ފާޅުވާގޮތަށް ކަމުދާގޮތަށްވާގޮތުގެ ފާހަގަކުރެވޭ، ނަމަވެސް އެފަދައިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ބައްދަލުކުރި ކަމުދާގޮތަށް ވާހަކަދައްކާ ބޭނުންވެ ބަހުރުވައިގެ ކަބައިކަން ގެނބުވުމުގެ ސަރުކާރުން ސާފުވާނެތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތުގެ 'ކަމުދާގޮތް' ވާހަކަ ދެކޭނެ ވާހަކަ މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދީފައިވާކަމަށް ބަލަންޖެހޭކަމަށް،

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަގުތަށް ބަންގި ނުގޮވުމާއި، ވަގުތަށް މިސްކިތަށް ހާޒިރުނުވާކަމަށް އަހްމަދު އާދިލްގެ ހެކިބަހުންނާއި، އަހްމަދު ބަޝީރުގެ ހެކިބަހުންނާއި، މުހައްމަދު އަބްދުލްއަޒީޒުގެ ހެކިބަހުންނާއި، އަހްމަދު ބާސިލްގެ ހެކިބަހުން ސާބިތުވާނަމަވެސް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ސީދާ ވަގުތަށް ބަންގިގޮވަން ހާޒިރުނުވި ކަމާ ދުވަހެއްގައިކަން އެނގެން ނެތްކަމާއި، ވަގުތަށް ބަންގި ގޮވަން ހާޒިރުވުން ފަދަ ބަރާބަރުކޮށްދޭނެ މަސައްކަތަށް ފުރުޞަތު ދިނުމާއި ވަކި ފަރާތެއް ބިނާކުރެވިފައިވާ ފުރަތަމަ ޤާނޫނީ ފިޔަވަޅު ދީފައި ނުވާކަމާއި، ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ 271 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 'މުވައްޒަފަށް އަނގަބަހުން ނުވަތަ ލިޔުމުން ނަސޭހަތްދިނުން' އިސްލާހުވުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށްޓަކައި ކުރެއްވުމާއި ބުރަވާ ސަބަބަށްޓަކައި، މި ބަޔަކީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާގެ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަކިކުރެވިފައިވާ އަރިހު ސުލްޙަ ބަލަހައްޓަވާފައިވާ ބުރަކުރެވޭކަމާއި،

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ނަމާދުގައި ސޫރަތްތަކެއް އޮޅުވާލައިގެން ކިޔުއްވުމާއި، ސޫރަތް ނުކިޔާ ހަރަކާތް ފުރިހަމަ ނުކުރާކަން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބަޔާންކުރައްވައިފި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ކުށްކުރިގެ މޮޅުވެރިގެ ބަސްބަހާ އިބްރާހީމް ވަހީދުގެ ހެކިބަހުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ނަމާދު ކިޔަވައިދެއްވުމުގެ ނިޒާމް ނުހިންގާކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާތީއާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ހެޔޮލަބުނުވުމާ އަދި އަހްމަދު ޝަރީފުގެ ހެކިބަހުގައި އަޑުއަހާ ފަރާތްތަކުގެ ހިތްހަމަނުޖެހުން ކަމަށްވާތީ، ހެކިބަހުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 'ސޫރަތްތައް' ހިއްވަރުގައި ނަމާދަށް ނިކުތުމުގެ ކުށްތަކެއް އެދިފައިވާކަމާއި، ހެކިބަހުގައި އެކި އިރުއިރުގައި އެކި ފަރާތްތައް ތަކުރާރުކޮށް ދާކަމާއި، ނިމެމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ ނަމާދުކިޔަވައިދެއްވުމުގައި 'ސޫރަތްތައް' ކިޔުން ރަނގަޅު ނަމަވެސް ނަމާދު ކިޔަވައިދެއްވުމުގެ ކަންކަމުގައި ހިއްވަރުދީފައިވާ ކަން ދަނެނިގެން ހަމައެކަނި ކުށްތަކެއް އޮތްކަމުގެ ހެކި ލިބިފައިވާތީ، މާނަކުރުމުގެ ބާރު ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ބުރަދާން ހިންގުމުގައި ސުލްޙު ނިކަމެތި ހިންގިކަން، ސުލްޙު ނިކަމެތި ހިންގުމާ ބެހޭ ގާނޫނުތަކާއި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ހިތްހަމަ ބިނާކުރެވޭނެ ޒިންމާދާރު ސާބިތުކޮށްދީފައިވާކަމަށް ބުރަކުރެވޭކަމާއި،

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް ހާޟިރުވުމުގައި ސަމާލުކަން ކުޑަކަމަށް އަބްރަދު ތަސްވީރު ބާރުދިނުމަށްފަހު، އަބްރަދު ތަސްވީރުގެ ހިޔަނޑުފަސް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ސަމާލުކަމުގެނުލާކަމަށް ބާރުނޑުކަތަނީ އެފަރާތުގެ ފަޚުރުވެރިކަމުގައި ހިޔާލުތަކަށް ފޮނި ހުރަހެއް ނުކުރުމުން ޢާންމުކޮށް އެނގެން އޮންނަނީ، މިކަންކަމަށް ހަމަ އެކަމަށް ކުރުކޮށް އެކަށީގެން ބިނާކުރެވިފައި ނުވާކަމަށާއި، މިފަދަ ކަންކަމުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ސަމާލުވުމަށް ނުކުރުމާއި ކަލާނގެ ޙައްޤުގައި އެކަށީގެންވާ ކަމަކަށް ބެލުމަށް ނުވާތީއާއި، މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހިންގުނު ތަޙްޤީޤުން ބާއްވާފައިވާ މަޖިލީހުގެ ބައްދަލުވުމުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ނަމާދު ކުރުމާއި ވަކި އަމަލަކަށް ނާޖާއިޒު ކަމެއް ކަމަށް ބަޔާންކުރުމާއި ބާރުތަކާއި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އަނބުރާ ނުނަގާކަމަށް އެއްބަސްވުމެއް ބޭނުންވަނީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މިސްކިތަށް ބާރުދިނުމުގައި ސަމާލުކަމުގެނުލާކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށް ބުނަން އެފަރާތުން އެއްބަސްވުމެއް ކުރުވިފައިވާކަމުން ބަޔާންކޮށްފައިވާތީއެވެ.

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 13 އޮގަސްޓް 2022 ވަނަ ދުވަހު ކުރިއަށް ހުރި ނަމާދުގެޖަމާޢަތުގައި ޝާމިލުނުވާކަމަށް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން 13 އޮގަސްޓް 2022 ގެ ނަމާދު ގެޖަމާޢަތުގެ ކުރިއަށް ސަލާމްކޮށްފައިވާކަން އެފަރާތުން މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން 21 ސެޕްޓެމްބަރު 2022 ގައި ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އަދި އެފަރާތުން ޙަމަލުކޮށްފައިވަނީ އެފަރާތުގެ ދޮރުގެ ފޮނުވުމުގެ ސިޓީއަށް، ޖެނެރަލް ނަމާދުފަރުމާކުރުމުގެ ސަބަބުންކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެފަރާތުގެ ބިޑިން ބާރަށް ބަޔާންކޮށް ހުށަހެޅުއްވާ ކަންތައް ދެމި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހިނގުނު ތަޙްޤީޤުގައި ދެއްވާފައިވާ ބަޔާނުން ފެނެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 (**އިސްމާޢީލް މަސްޢޫދު ވ. ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފައިނޭންސް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް**) ޤަޟިއްޔާގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ ދަށުން ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުއްދަވާނީ މުވައްޒަފަކު ކުރި އަމަލަކީ ގާދުކަންތޯޑު ހައިރުސްވާ އަމަލެއް (*gross misconduct*) ކަމުގައިވާނަމައާއި، މުވައްޒަފު ކުރި އަމަލަކީ ގާދުކަންތޯޑު ހައިރުސްވާ

އަމަލެއް (gross misconduct) ގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަތުމުގައި 3 (ތިނެއް) ބާވަތެއްވާކަން ވަރަށް ތަފްސީލުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެ 3 (ތިނެއް) ބާވަތް މި މައްސަލައަށް ތަޠުބީޤުކުރާހިނދު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ކުރިކަމަށް ހެކިންގެ ހެކިބަހުން ސާބިތުވާ އަމަލުތަކަކީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަގުތަށް ބަނގި ނުގޮވުމާއި، ވަގުތަށް މިސްކިތަށް ހާޒިރުނުވާކަމަށް ފާހަގަކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަކުވާތަކާއި، ވަގުތަށް ބަނގި ގޮވަން ހާޒިރުނުވުން ފަދަ ހަވާލުކޮށްފައިވާ މަސައްކަތަކަށް ފަރުވާކުޑަކުރުމާއި، މިސްކިތުގެ ޒިންމާ އުފުލުމުގައި ފަރުވާކުޑަކުރުން ފަދަ އަމަލުތަކެވެ، ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ 271 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފަށް އަނގަބަހުން ނުވަތަ ލިޔުމުން ނަސޭހަތްދީގެން އިސްލާހުވުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށްފަހު ކުށެއްކަމަށް ބަލާ ސަބަބެއްކަމާއި، މި އަމަލުތަކަކީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަކިކުރުމަށްފަދަ ޖާއިޒު ސަބަބާ އަމަލުތަކުންކަން ބެލެވޭތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މައްސަލަ ބަލާއިރު ވަޒީފާގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައްސަލަ ބަލާއިރު ވަޒީފާއިން މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން (substantive fairness) ޤާއިމުކޮށްފައިވާކަމުގައި ބެލެވެއެވެ.

9.8 އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާގައި ސަބަބުތަކަކަށް ބިނާކޮށްގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައްސަލަ ބަލާއިރު ވަޒީފާއިން މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން (substantive fairness) ޤާއިމުކޮށްފައިވާކަމުގައި ބެލެވެއެވެ. މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާއިރު ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން (substantive fairness) ޤާއިމުކޮށްފައިވިޔަސް އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާއިމުކުރުމަކީވެސް ބަލަންޖެހޭކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/209 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅައިފައި ވީނަމަވެސް، އިންސާފުވެރި އަދި އަދުލުވެރި ނިންމުމަށް ވާސިލުވުމުގައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިވޭތޯ ހުކުމްތަކަށް ނަޒަރުކުރުން މުހިއްމުކަމުގައި ބެލެވެއެވެ.

9.9 ނޯޓިސް ދިނުމެއް ނުދީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރެވިފައިނުވާކަން، އާއްމު ބާވަތްތަކުގައި ކަނޑައަޅައިގެން، ވަޒީފާއާ ގުޅުން އެންމެ ކުށެއްކަމަށް އަނބުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަކަމުގައި ފާހަގަކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/208 ޤަޟިއްޔާއިން އެނގެން އޮތެވެ.

1. މުވައްޒަފުގެ ވައްކަން ތުހުމަތުކުރެވޭ ކަމަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތު، އެއިރަކު ދެވެންހުރި ހުރިހާ ތަފުސީލުތަކާއެކު، އެ މުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތުން ދިނުމަށްފަހު؛

2. އެ ތުހުމަތުތަކާމެދު ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު އެ މުވައްޒަފަށް ދިނުމަށްފަހު އަދި އެފަދަ ފުރުޞަތުދެއްވުމުގައި އެ މުވައްޒަފަކު ކަނޑައަޅާ މީހެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދުމަށް އެދިއްޖެނަމަ އެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށްފަހު؛

3. އެ މައްސަލަ އިދާރީގޮތުން ތަޙުޤީޤުކުރުމަށްފަހު؛

4. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ދެ ޝަރުޠު ފުރިހަމަވާކަމަށް، އެ ކުރެވޭ ތަޙުޤީޤަކުން ފެނި، އެ މުވައްޒަފު ވަކިކުރަން ނިންމައިފިނަމަ، އެ މުވައްޒަފު ވަކިކުރެވޭނީ، ވަކިކުރި ސަބަބުތަކާއެކު އެ މުވައްޒަފަށް އަންގާފައެވެ.

9.10 މި މައްސަލައިގައި އަދުލުވެރި ނިންމުމަކަށް ވާސިލުވުމަށްޓަކައި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިވާތޯ ނަޒަރުކުރާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 13 އޮގަސްޓު 2022 ވަނަ ދުވަހު ހެނދުނު ނަމާދަށްގޮސް، ދުވަހުގެ ކުރިއަށްހުރި ނަމާދު ގަޑިތަކުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށް ހުށަހެޅުން ޝަކުވާއާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 142-A4/138-JF/2022/7 (15 ސެޕްޓެންބަރު 2022) 'ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު' ލިޔުމުން ޖަވާބުދާރީވާން ދީފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އަދި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ޖަވާބު 21 ސެޕްޓެންބަރު 2021 ގައި މައްސަލަ ބައްލަވާ ފަރާތަށް ފޮނުވާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އެ މައްސަލަ އިދާރީގޮތުން ތަޙުޤީޤުކޮށް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މައްސަލަ އިސްލާހީ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ނިންމުނުގޮތް 14 ސެޕްޓެންބަރު 2022 ގައި ބައްދަލުކުރެވިފައިވާ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 142-(11)A1/188/2022/5 'މައްސަލަ ބެލި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް' އިން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ބައްދަލުކޮށްގެން 08 ނޮވެންބަރު 2022 ގައި އަދި 16 ނޮވެންބަރު 2022 ގައި ހުށަހެޅުން ޝަކުވާތަކާ ގުޅިގެން އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިވާތޯ ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުން ޝަކުވާތަކުގެ

ތަފްސީލާއެކު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ފުރުޞަތު ދޫކުރައްވާކަން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 188-LAD-JVF/2023/8 (17 ޖަނަވަރީ 2023) 'ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު' އަށް ބަލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ފުރުޞަތު ދެވުނުއިރު، ހިއްސާކޮށްފައިވަނީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ބަޔާނާއި، ތަޙުޤީޤު ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއަށް ނުކުތުން މަނާކުރި ލިޔުންތަކަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 7/142-A1/188/2022(11) (08 ޑިސެންބަރު 2022) 'މައްސަލަ ބެލި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު' ގައި މި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ބަޔާންދީފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ބަޔާންތައް ހިމަނާފައިވާކަން އެނގެން އޮތުމީ މި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެކަށީގެންވާ ފުރުޞަތެއް ދޫކުރައްވާކަން އެނގެން އޮތުމީ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތަކުން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާތީ، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ވަޒީފާއިން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއީ އިންސާފުވެރިކަން (procedural fairness) މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ޤާއިމުކޮށްފައިވާކަން ބެލެވެއެވެ.

10. މި މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަދާކުރަމުންއައި ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢުކުރުމަށާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ އެއްވެސް ހަރަކާތެއްގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވާ މުއްދަތުގައި ނުބެލުމަށާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ވަޒީފާ އަނބުރާ ރުޖޫޢުކުރާ ހަމައަށް އެ މުއްދަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ވަޒީފާގައި ހުރިނަމަ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ލިބެންޖެހޭ އެންމެހައި ފައިސާއާއި ރަމަޟާންމަހުގެ އިނާޔަތާއި، މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ވަޒީފާއިން ސަސްޕެންޑްކުރި މުއްދަތަށް މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބިދިނުންކަން އެނގެން އޮންނަނިރު،

10.1 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެދިފައިވާ ޤާނޫނީ ފަރުވާ އެ ފަރާތަށް ލިބިދިނުމަށް ނަޒަރުކުރާއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފަށް ލިބޭ ޤާނޫނީ ހައްޤުތަކާއި، އެ ހައްޤުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/555 ޤަޟިއްޔާގައި؛

"... އަމަލުކުރުމުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ފެނަމުގަ ބަލަންވާނީ އުމުވަޒީފާގެ ވަކިކުރިއިރު ހުރި ވަޒީފާގައި އަދާން ބަދަލުކުރަން ނުވަތަ އުވަޒީފާއާގުޅޭ ނުވަތަ އުނދަގޫވާ ވަޒީފާއާއި ބަދަލުކުރަން ކަމަށް،..."

މި ޢިބާރާތުން ކަނޑައަޅާފައިވާކަން އެނގެންއޮތުމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައުޟޫޢީ ޢަދުލުވެރިކަން (substantive fairness) އަދި އިޖްރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާއިމުކޮށްފައިނުވާނަމަ، ގާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ގާނޫނު) ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އަދާކުރަމުން ދިޔަ ވަޒީފާގައި އެފަރާތް އަލުން ބަހައްޓުމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެއްވެސް ބާރެއްގައި ވަޒީފާއިން ވަކިވުމަށް ނުބެލެވޭނެ ކަމަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/111 ޤަޟިއްޔާގެ 15 ވަނަ ނަންބަރުގައި،

> 'މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމާއި ވަޒީފާއަށް އަލުން އަނބުރާ ރުޖޫޢަކުރުވާ ދެމެދު ހިނގާ މުއްދަތަށް ބަދަލު ދިނުން ލާޒިމް ނޫން ކަމަށާއި، ލިބޭ ގެއްލުން ކުޑަކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ކޮންޓްރެކްޓާ ޙިއްސާވާ ފަރާތްތަކުން އަނެއް ފަރާތުގެ ވެސް މަސްއޫލިއްޔަތެއް ކަމަށާއި، މުވައްޒަފަށް ދޭ ބަދަލު ކަނޑައެޅުމުގައި ބޭއިންސާފު މުއްސަނދި ކަމެއް ލިބޭ ގޮތަށް އަމުރު ކުރުމަކީ އިންސާފުވެރި ގޮތެއް ނޫންކަމަށާއި، މުސާރައާއި އިނާޔަތް ކަނޑައެޅުމުގައި އެހެން ވަޒީފާއެއް އަދާކޮށްފައިވާ ނަމަ ނުވަތަ [illegible] އެކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެ ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/36 ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާތަކުން [illegible] [illegible] [illegible]'

މި ޢިބާރާތުން ބަޔާންކޮށްދެނީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން، އެފަރާތް ވަޒީފާއަށް އަނބުރާ ރުޖޫޢަކުރުވާ ދެމެދު ހިނގާ ދުވަސްތަކަށް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާގައި ހުރިނަމަ، ލިބޭނެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާ ފައިސާ ނަގައިދިނުމަށް ކަނޑައަޅަން ފެނެއެވެ.

ނަމަވެސް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ގާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން މުވައްޒަފު ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް ކަނޑައަޅާފައި، މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާއި ވަޒީފާއަށް އަލުން އަނބުރާ ރުޖޫޢަކުރުވާ ދެމެދު ހިނގާ މުއްދަތަށް ބަދަލު ދިނުން ލާޒިމް ނޫންކަމަށާއި، ލިބޭ ގެއްލުން ކުޑަކުރުމުގެ

މަސްއޫލިއްޔަތަކީ އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވެ ފަރާތްތަކުން އަނެއް ފަރާތުގެ ލިބޭ މަސްއޫލިއްޔަތެއްކަމަށާއި، މުވައްޒަފަށް ދޫވާ ބަދަލު ކަނޑައެޅުމުގައި ބޭއިންސާފު މުއްސަނދިކަމުގެ ޤަވާޢިދު ޖިބޫރުކޮށް އަމުރުކުރުމަކީ އިންސާފުވެރި ގޮތެއް ނޫންކަމަށާއި، މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ވަޒީފާއާ އަދާކޮށްފައިވާނަމަ އެކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/36 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 34 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާފަދައި، ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައިގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުން ބަޔާނު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކުން ހަމައެކަނި އެލަވަންސް، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން އަނބުރާ ވަޒީފާދިން ދުވަހާ ހަމައަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާ އަދާކުރަން ނުވަތަ އެހެންވެސް ގޮތަކުން އާމްދަނީއެއް ލިބިފައިވާނަމަ، މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދޭ މިންވަރު އުނިކުރަންވާނީ، މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާގޮތަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ވަކިކުރެވުނު މުއްދަތުގައި އެފަރާތުން ޖުމްލަ -/34,513.8ރ. (ތިރީސް ހަތަރުހާސް ފަސްސަތޭކަ ތޭރަ ރުފިޔާ އަށްލާރި) ގެ އާމްދަނީއެއް ހޯދިފައިވާކަން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން 15 ޖަނަވަރީ 2024 ގައި ވަޒީފާގެ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުމުން އެނގެން އޮތުމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ނުހައްޤު މަންފާ (*unjust enrichment*) އެއް ލިބުމުގެ ފުރުޞަތު ނަގައިދިނުމުގެ މަގުބަންދުކުރުމުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މުއްދަތަށް އެފަރާތުން އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ހޯދިފައިވާ -/34,513.8ރ. (ތިރީސް ހަތަރުހާސް ފަސްސަތޭކަ ތޭރަ ރުފިޔާ އަށްލާރި) އުނިކުރަންޖެހޭކަމަށާއި،

ހަމައެހެންމެ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް އެފަރާތުގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުނީ، ނޯޓިސް މުއްދަތުގެ ފައިސާ އެފަރާތަށް ދިނުމަށްފަހުކަމާއި، ނަމަވެސް އެ ފައިސާ އަކީ (good faith) އެއްގެ ގޮތުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދީފައިވާ ފައިސާއެއްކަމާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވަނީ ވަޒީފާގެ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންކަން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ 'މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ބަޔާން' އިން އެނގެން އޮންނަނިވި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން ޤަވާޢިދުން ފެށިގެން ވަޒީފާ އަނބުރާ އިޢާދަކުރުމާ ހަމައަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ނަގައިދިނުމަށް ކަނޑައެޅި ބާވަތުގައި، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ފެބްރުވަރީ މަހުގެ ގޮތުގައި ދީފައިވާ -/7,765ރ. (ހަތްހާސް ހަތްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ފަސް ރުފިޔާ) އަކީ މައްސަލަ

ހުށަހެޅި ފަރާތަށް މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކުގައި ގޮތުގައި ދިނުމަށް ކަނޑައަޅާ ފައިސާގެ ބޭރުއިން އުނިކުރަންޖެހޭ ފައިސާއެއްކަމުގައި ބެލެވިފައެވެ.

10.2 މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ވަޒީފާ އަނބުރާ ރުޖޫޢަކުރުމާ ހަމައަށް އުޖޫރައިގެ ގޮތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ރަމަޟާން މަހުގެ އިނާޔަތްތައް ލިބިދިނުމަށް އެދިފައިވާއިރު،

ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި،

'ވަޒީފާ އަދާކުރާ ކޮންމެ ދިވެހި މުވައްޒަފަކަށް ރަމަޟާން މަހުގެ އިނާޔަތުގެ ގޮތުގައި ކޮންމެ އަހަރަކުގެ ރަމަޟާން މަސް ފެށުމުގެ ކުރިން -/3,000 (ތިން ހާސް) ރުފިޔާ ދޭންވާނެއެވެ.'

މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްދީފައިވާކަމާއި، މި މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 10 ފެބްރުއަރީ 2023 އިން ފެށިގެން ވަޒީފާގައި ދެމިހުރި ފަރާތެއްކަމަށް ކަނޑައެޅޭ ޙުކުމުގައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ރަމަޟާންމަހުގެ އިނާޔަތް ލިބެންޖެހޭކަމަށް ބެލެވޭ ސަބަބަށްޓަކައި، ރަމަޟާންމަހުގެ އިނާޔަތުގެގޮތުގައިވާ -/3,000ރ. (ތިންހާސް ރުފިޔާ) އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާކަމަށް ކަނޑައަޅަން ފެންނަކަމާއި،

10.3 މި މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް 10 ޑިސެންބަރު 2022 އިން ފެށިގެން 09 ފެބްރުއަރީ 2023 ގެ ނިހަޔަތަށް ސަސްޕެންޑްކުރެވިފައިވާކަން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު -1142 A4/ONMAL/2022/13 (11 ޑިސެންބަރު 2022) 'އޮފީހަށް ނުކުތުން މަނާކުރިކަން އަންގާ ލިޔުން' އިންނާއި، ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 142-A4/ONMAL/2023/1 (09 ޖަނަވަރީ 2023) 'އޮފީހަށް ނުކުތުން މަނާކުރިކަން އަންގާ ލިޔުން' އުވިގެން އޮތުއިރު، މި މުއްދަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރަ އެފަރާތަށް ލިބިދޭންވީ ބަލާއިރު،

ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2007 (ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި؛

"(ހ) މުސާރަ ދޭގޮތަށް ނުވަތަ މުސާރަ ނުދޭގޮތަށް މުވައްޒަފުން އޮފީހަށް ނުކުތުން މަނާކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވަނީ ހަމައެކަނި ކޮމިޝަނަށެވެ."

"(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މުވައްޒަފަކު އޮފީހަށް ނުކުތުން މަނާކުރަންވާނީ، ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ."

މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ 258 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު،

"258. ތިރީގައި މިވާ ހާލަތްތަކުގައި ސިވިލް ސަރވިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލަތަކުގެ އިދާރީ ތަޙްޤީޤަށް އޮފީހަށް ނުކުމުން މަނާކުރެވިދާނެއެވެ.

މި މާއްދާގެ ދަށުން އޮފީހަށް ނުކުމުން މަނާކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފަށް ފުރަތަމަ 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށް އެ މުވައްޒަފަށް މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ލިބޭނެއެވެ. ނަމަވެސް 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށް ވުރެ އިތުރަށް މުވައްޒަފު އޮފީހަށް ނުކުމުން މަނާކުރާނަމަ، އިތުރަށް ހިނގާ މުއްދަތަށް މުވައްޒަފަށް މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ލިބޭނީ ތުހުމަތުކުރެވުނު ކަމާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ބެލުމަށްފަހު އެ މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ނުޖެހޭނަމައެވެ."

އިސްވެބަޔާންކުރެވުނު އުސޫލާ ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 1142-A4/ONMAL/2022/13 (11 ޑިސެންބަރު 2022) 'އޮފީހަށް ނުކުމުން މަނާކުރިކަން އަންގާ ލިޔުން' ލިޔުމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ވަޒީފާއަށް ނުކުމުން މަނާކޮށްފައިވަނީ، ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ގަވާއިދު 2014 ގެ 260 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މުވައްޒަފު، 30 ދުވަހަށް (10 ޑިސެންބަރު 2022 އިން ފެށިގެން 09 ޖަނަވަރީ 2023) އަށް ސަސްޕެންޑްކުރެވިފައިވާކަމާއި، މުވައްޒަފު ސަސްޕެންޑްކުރެވިފައިވަނީ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ނުލިބޭގޮތަށްކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 142-A4/ONMAL/2023/1 (09 ޖަނަވަރީ 2023) 'އޮފީހަށް ނުކުމުން މަނާކުރިކަން އަންގާ ލިޔުން' އަށް ބެލުމުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ވަޒީފާއަށް ނުކުމުން މަނާކޮށްފައިވަނީ، ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ގަވާއިދު 2014 ގެ 258 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މުވައްޒަފު، 30 ދުވަހަށް (10 ޖަނަވަރީ 2024 އިން ފެށިގެން 09 ފެބްރުވަރީ 2024) އަށް ސަސްޕެންޑްކުރެވިފައިވާކަމާއި، މުވައްޒަފު ސަސްޕެންޑްކުރެވިފައިވަނީ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ނުލިބޭގޮތަށްކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

އިދާރީ ތަޙްޤީޤަށް ސަސްޕެންޑްކުރާ ޙާލަތްތަކުގައި 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށް ވުރެ އިތުރަށް މުވައްޒަފު އޮފީހަށް ނުކުތުން މަނާކުރާނަމަ، އިތުރަށް ހިނގާ މުއްދަތަށް މުވައްޒަފަށް މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ދެވޭނީ ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށާ ގުޅިގެން މައްސަލަ ބެލުމަށްފަހު އެ މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ނުޖެހޭނަމަކަމަށް ސިވިލް ސަރވިސް ގަވާއިދު 2014 ގެ 258 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮތީ، މި މައްސަލައިގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް މައްސޫލީ ޢަދުލުވެރިކަމާއި، އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމެއްނުވިކަމަށް ބުރަވެވޭ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު މުއްދަތަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް އެފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭނެކަމަށް ބުރަވެވެއެވެ.

އެގޮތުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 10 ޑިސެންބަރު 2022 އިން ފެށިގެން 09 ޖަނަވަރީ 2023 ގެ ނިޔަލަށް އަދި 10 ޖަނަވަރީ 2023 އިން ފެށިގެން 09 ފެބްރުއަރީ 2023 ގެ ނިޔަލަށް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑްކުރެވިފައިވާކަން އެނގެން އޮތީ، 10 ޑިސެންބަރު 2023 އިން ފެށިގެން 31 ޑިސެންބަރު 2023 ގެ ނިޔަލަށް 22 (ބާވީސް) ދުވަހަށް މުސާރައިގެ ގޮތުގައި -/5,694·33ރ. (ފަސްހާސް ހަސަތޭކަ ނުވަދިހަ ހަތަރު ރުފިޔާ ތިރީސް ތިންލާރި) އާއި 2024 ޖަނަވަރީ މަހުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކުގެ ގޮތުގައި -/7,765ރ. (ހަތްހާސް ހަތްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ފަސް ރުފިޔާ) އާއި، 01 ފެބްރުއަރީ 2024 އިން ފެށިގެން 09 ފެބްރުއަރީ 2024 އަށް 09 (ނުވައެއް) ދުވަހަށް -/2,329·50ރ. (ދެހާސް ތިންސަތޭކަ ނަވާވީސް ރުފިޔާ ފަންސާސް ލާރި) ގެ ޖުމްލައަށްވާ -/15,788·83ރ. (ފަނަރަހާސް ހަތްސަތޭކަ އަށްޑިހަ އަށް ރުފިޔާ އަށްޑިހަ ތިންލާރި) އަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑްކުރެވިފައިވާ މުއްދަތަށް އެފަރާތަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާކަމުގައި ކަނޑައަޅަން ފެނެއެވެ.

ނިންމުން:

ދެންފަހެ، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުންނާއި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ލިޔެކިޔުންތަކާއި މައްސަލަ ބެލި މަޖިލީހުގައި ދެފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތަކާއި ހެކިންގެ ހެކިބަހަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ބެލުމުން، ޝަބްނަމްގެ / ކ. ކާނިދޫ، އާނިމް ސަލީމް،

(ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު: A143602) މިނިސްޓްރީ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒްގެ އިމާމެއްގެ ގޮތުގައި ކ. ކާށިދޫގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދަނިކޮށް، އާނިލް ސަލީމާ ގުޅޭގޮތުން އާންމު ފަރާތްތަކަކުން 08 ނޮވެމްބަރު 2022 ގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަކުވާތަކާ ގުޅޭގޮތުން ކަމަށް ފާހަގަކޮށް 10 ނޮވެމްބަރު 2022 އިން ފެށިގެން ވަޒީފާއަށް ނިކުތުން މަނާކުރަމުންގޮސް، 09 ފެބްރުއަރީ 2023 ގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާތީ، މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުން މި މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކުރުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2022 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 51 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވެފައިވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، އާނިލް ސަލީމް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ މަޢުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަކާ ނުލައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، އާނިލް ސަލީމް އަދާކުރަމުންއައި ވަޒީފާއަށް ރުޖޫޢަކުރުމަށާއި، އާނިލް ސަލީމަށް އެއްވެސް ބާވަތެއްގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވާ މުއްދަތުގައި ނުލިބިގެންދިޔަ މުސާރައާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ވަޒީފާ އަނބުރާ ރުޖޫޢަކުރެވޭ ހަމައަށް އެ މުއްދަތުގައި އާނިލް ސަލީމް މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ވަޒީފާގައި ހުރިނަމަ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ލިބެންޖެހޭ އެންމެހާ ފައިސާއާއި [illegible] އިނާޔަތްތަކާއި، މުސާރަ ނުލިބިގެންދިޔަ ވަޒީފާއިން ސަސްޕެންޑުކުރި މުއްދަތަށް މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާ އާނިލް ސަލީމްއަށް ލިބިދިނުމަށް މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތުގެ މައްޗަށް އަމުރުކޮށްދެއްވުމަށް އެދި، އާނިލް ސަލީމްގެ ފަރާތުން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން ރައްދުވާގޮތަށް 08 މޭ 2023 ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާ މި މައްސަލައިގައި،

މައްސަލަ ހުށަހެޅި އާނިލް ސަލީމް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ހުއްދަކުރާ ހާލަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ސާބިތުކޮށްދީފައިނުވާތީ، އާނިލް ސަލީމް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

އާނިލް ސަލީމް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ މަޢުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން (substantive fairness) ޤާއިމުކޮށްފައިނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އާނިލް ސަލީމް އަދާކުރަމުންދިޔަ މަޤާމަށް އަނބުރާ ރުޖޫޢަކުރުމަށާއި، އާނިލް

ސަލީމަކީ އެއްވެސް ހާލެއްގައި ވަޒީފާއިން ވަކިވެފައިވާ ފަރާތެއްކަމުގައި ނުބެލުމަށާއި، އާނިމް ސަލީމް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން، އެ ފަރާތުގެ ވަޒީފާގެ ކަންތައްތައް އަލުން ހަމަޖެހޭ ތާރީޚާ ހަމައަށް، އާނިމް ސަލީމް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު އަދާކުރި މަޤާމުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކަށްވާ ފައިސާއިން އާނިމް ސަލީމް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރުގައި ނޯޓިސްގެ މުއްދަތުގެ ގޮތުގައި ދީފައިވާ -/7,765ރ. (ހަތްހާސް ހަތްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ފަސްރުފިޔާ) އާއި، އާނިމް ސަލީމް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށްފަހު އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ހޯދާފައިވާ -/34,513.8ރ. (ތިރީސް ހަތަރުހާސް ފަސްސަތޭކަ ތޭރަ ރުފިޔާ އަށްލާރި) އުނިކުރުމަށްފަހު ބާކީ އަދަދަކީ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން އާނިމް ސަލީމަށް ދޫކުރަންޖެހޭ ފައިސާއެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

އާނިމް ސަލީމަށް 1445 ވަނަ އަހަރުގެ ރަމަޟާން މަހުގެ އިނާޔަތުގެ ގޮތުގައި ލިބެންޖެހޭ -/3000ރ. (ތިންހާސް ރުފިޔާ) އާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި އާނިމް ސަލީމް މުސާރަ ނުލިބޭގޮތަށް ސަސްޕެންޑްކުރެވިފައިވާ މުއްދަތަށް މުސާރައިގެ ގޮތުގައިދޭންޖެހޭ -/15,788.83ރ. (ފަނަރަހާސް ހަތްސަތޭކަ އަށްޑިހަ އަށް ރުފިޔާ އަށްޑިހަ ތިންލާރި) އަދި މައްސަލަ ރައްދުވި ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން، މައްސަލަ ހުށަހެޅި އާނިމް ސަލީމްއަށް ދޫކުރަންޖެހޭ ފައިސާކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

އިސްވެބަޔާންކުރެވުނު އަންގުމާ ކަންކަން، މިއަދު (18 ޑިސެމްބަރު 2024) އިން ފެށިގެން ރަސްމީ ބަންދު ނޫން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އާނިމް ސަލީމަށް ދިނުމަށާއި، އެކަން ހަމަޖެހުނުކަމާ ރަސްމީ ބަންދުނޫން 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިޔުމުން އަންގުމަށް، މައްސަލަ ރައްދުވި ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ މައްޗަށް އަންގައި އަމުރުކޮށް މި މައްސަލަ ނިންމައިލީމެވެ.

06 ރަޖަބު 1445

18 ޑިސެމްބަރު 2023

މުޙައްމަދު ރިޝްވާ

ވަޒީފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ މެންބަރު